

MACCONO — TRUGLY

A TÖKÉLETES
BÁNAT

A MENNYORSZÁG KULCSA

SZALÉZI MŰVEK

Lelekiélet kis könyvei

---

23 **A breviárium himnuszai**

Latin-magyar szöveggel

HYMNI DE FERIA ET DE TEMPORE

Ára 1 pengő.

24 **A breviárium himnuszai**

Latin-magyar szöveggel

PROPRIUM ET COMMUNE SANCTORUM

Ára 1 20 pengő

25 Gerely Jolán

**Gyermekeink boldogságáról
van szó!**

Ára 80 fillér.

26 Szent Bernát

Ember, törődj a lelkeddel!

Ára 50 fillér.

27 Szt. Agoston

**A legméltóságosabb
Oltóriszentség megigérése**

Ára 80 fillér.

**A TÖKÉLETES
BÁNAT**

**LELKIÉLET KIS
KÖNYVEI**

XXXIII.

A tökéletes bánat

Szalézi Művek

M a c c o n o - T r u g l y

**A TÖKÉLETES
BÁNAT**

A mennyország kulcsa

**Szalézi Művek
Rákospalota**

**Nihil obstat. Carolus Szitkey Societatis Salesi-
anae, censor dioecesanus. Imprimatur No. 4681.
Vacii, die 11-a Augusti 1939. † Stephanus Epi-
scopus Vaciensis.**

**Don Bosco Nyomda, Rákospalota.
(F. Sarkadi J. Alajos.)**

AJÁNLÁS.

Jézus, szerető szivű isteni Üdvözítőnk, te magad mondtad: „nem jöttem az igazakat hívni, de a bűnösöket.” (Mk. 2. 17.) Majd meg ezt halljuk tőled: „Tűzet bocsátani jöttem a földre és mit akarok mást, mint hogy égjen?” (Lk. 19. 10.) És mit akarok én is egyebet, mint hogy ez a tűz a szeretet és buzgóság tűzét gyulassza lángra a szívekben! Mélységes tisztelettel, alázatos lélekkel ajánlom tehát neked, édes Jézusom, ezt a könyvecskét és kérlek: add rá áldásodat, hogy minél több lélekben lehessen munkálója a szeretetből fakadó bűnbánat életrekelésének,

*amely elvezessen bennünket a
megbántott mennyei Atya ölelő
karjába és mindent felemésztő ha-
talommá növelje lelkünkben az ő
szeretetének tüzét.*

A SZERZŐ ELŐSZAVA.

Egy kedves rendtestvérem, aki éveken keresztül Spanyolországban dolgozott, Turinba hazatérve behatóan sürgette, hogy a tökéletes bánatról tartott előadásaimat rendszerbe foglalva bocsássam sajtó alá.

Akkori életviszonyaim mellett ugyan szinte a lehetetlenséggel volt határos, hogy a kívánságnak eleget tegyek. Egy napon azonban, minden várakozás ellenére — kétségen kívül rendtestvérem buzgó imáinak folyamányaképpen — úgy alakultak a viszonyok, hogy lehetségessé vált a munka elvég-

zése, amelyre egyébként most már erős indítás is serkentett.

Útnak bocsátom tehát a könyvecskét, forró imával a lelkemben: járja be az egész világot, férközzék hozzá a lelkekhez és vezesse el őket a szeretetből fakadó bűnbánat útján a jó Isten közelébe.

A FORDÍTÓ ELŐSZAVA

Könnyen a lelkünk üdvössége függhet tőle, hogy tudjuk-e: miben áll a tökéletes bánat, mi a lényege és melyek a kihatásai? Milyen megszámlálhatatlanul nagy azoknak a száma, akik meghalnak anélkül, hogy a végső szentségekben részesülhetnének; vajjon okvetlenül kárhozatra jutnak-e ezek, ha súlyos bűn terhelte a lelküket? Korántsem. A tökéletes bánatban ugyanis olyan hatalmas kegyelmi eszközt adott kezünkbe a jóságos mennyei Atya, amely önmagában is elegendő hozzá, hogy bűneinket eltörölje, hacsak él bennünk a becsületes jószándék, hogy azokat,

mihelyt lehetséges, meg is gyónjuk.

De a halálos veszély eseteitől eltekintve sem ajánlható eléggé, hogy mindennapi szokásunkká tegyük a tökéletes bánat felindítását, nemcsak azért, mert ez azonnal visszaserzi lelkünknek netalán elvesztett kegyelmi állapotát, de azért is, mert általa közelebbi kapcsolatba jutunk Istennel és érdemeket szerzünk az örökkévalóság számára.

És a szeretetből fakadó bánatnak e bűnöket eltörlő hatását nemcsak a keresztényeknek, de minden jószándékú léleknek megadja az isteni Irgalmasság. Ezzel szemben a tapasztalás mégis azt mutatja, hogy nagyon sokan nemcsak nem értékelik, de egyáltalán nem is ismerik a tökéletes bánat e csodás erejét, feltétlenül megokolt tehát, hogy Istennek ezt a nagy

kegyelemajándékát minél szélesebb körökkel megismertetni igyekezzünk.

Ezt a célt szolgálja a jelen kis munka, amely világosan tárja elénk a tökéletes bánat mibenlétét és gyakorlati utasításokat ad annak okszerű gyakorlására.

I.

A szent keresztség lényege, kihatásai.

Mi a keresztség?

A keresztség Jézus Krisztus által rendelt szentség, amely által az, aki abban részesült, keresztténnyé lesz.

A megfelelő előfeltételek mellett kiszolgáltató keresztség Isten megszentelő kegyelmével árasztja el a lelket, eltörli az eredendő bűnt és mindazokat a bűnöket, amelyek a keresztség felvétele előtt követték el; eltörli továbbá e bűnökért kijáró büntetést is. Keresztténnyé teszi a lelket és alkalmassá a Krisztus által rendelt

egyéb szentségek felvételére. A keresztség kegyelmi hatása, hogy az isteni erények: a hit, remény és szeretet, továbbá a sarkalatos erények: az okosság, az igazságosság, az erősség és a mértékletesség ajándékával telítődik a lélek. Általa természetfölötti életre születik újjá az ember, Isten gyermekévé és a mennyország örökösévé lesz.

A keresztség új életet ébreszt lelkünkben: a természetfölötti életet, amint ezt Üdvözítő Urunk Nikodémushoz intézett szavaiban kijelentette: „Ha valaki újból nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be a mennyek országába.”

Éppen ezért nevezi Szent Pál a keresztséget az újjászületés és megújulás fürdőjének. Azt is mondja továbbá, hogy új életet kell élnünk, és pedig nem a test

és az érzékek, de a lélek szerint.

A megkeresztelt egyén jócselekedetei, amíg lelke a kegyelem állapotában van, természetfölötti értékűek és az örök boldogságot érdemlik ki és pedig annál nagyobb mértékben, minél számosabbak és értékesebbek maguk a cselekedetek. Mert mint a vadonc is csak akkor hoz nemes gyümölcsöt, ha nemes töre oltják, mi is csak úgy végezhetünk az örökkévalóság szempontjából értékes cselekedeteket, ha a keresztség által Krisztusba oltattunk.

Tartsuk szem előtt, hogy ha a megkeresztelt egyén halálos bűnt követ el, nemcsak a megszentelő kegyelmet veszti el, de értéktelené válnak eddig végzett jócselekedetei is, ami azt jelenti, hogy a halálos bűn állapotában élő ember képtelen arra, hogy természetfölötti értelemben érdemszerző

cselekedetet végezhesen. Amint az ág nem hozhat nemes gyümölcsöt, ha törzséről leszakadt, úgy annak a cselekedetei sem lehetnek érdemszerzők, aki a halálos bűn által elszakadt az élet fájától, Jézus Krisztustól.

Hogy az ilyen léleknek mit kell tennie, hogy az elvesztett kegyelmi életet visszaszerezze és az örökélet szempontjából érdemszerző jócselekedeteket végezhesen, azt majd a következő fejezetben mondjuk el, előbb azonban szeretnék nagy nyomatékkal a lelkébe vésni minden olvasómnak egy gondolatot. Azt, hogy mindnyájan Isten gyermekei vagyunk.

A fiatal francia királyleányról, Mária Lujzáról jegyezték fel — aki később Karmelbe lépett, hogy élete végéig vezekeljen atyja, XV. Lajos király bűneiért — hogy mikor nevelőnöje valamiért rendre-

utasította, indulatosan fortyant fel:

— Ön megfedkezik róla, hogy királyának a leányával beszél.

Mire a nevelő nő megfelelő nyomatékkal ezt felelte:

— Ön pedig arról feledkezik meg, hogy én az ön Istenének a leánya vagyok.

Igen: a teremtés által Isten teremtményei vagyunk, a keresztség azonban Isten gyermekeivé tesz bennünket. Igaz, hogy csak fogadott gyermekeivé, de gyermekeivé, akiknek joguk van atyjuk örökségére.

Tartsuk ezt mindig szem előtt és soha ne alacsonyítsuk le sem magunkban, sem másokban istengyermeki mivoltunknak magas méltóságát.

II.

A szentségi gyónás elkerülhetetlenül szükséges a halálos bűnök bocsánatára.

Milyen nagyszerűek is a keresztiség szentségének kihatásai! Az eredendő bűn szennyét lemosta a lélekről, amelyben most már akadálytalanul indulhatnak fejlődésnek az erényeknek a Szentlélek által beléhelyezett csírái. Immár Isten gyermekének hívják a megkereszteltet, a katolikus Anyaszentegyház az édesanyja és minden joga megvan hozzá, hogy maholnap a mennyország örökösévé legyen.

Ha azonban halálos bünt követte el a keresztény, ezzel eljátszotta Isten kegyelmét és az örök boldogságra való reményét. Hogy visszaszerezze az elveszett kegyelmi állapotot és ismét Isten fiává legyen, ehhez csak egyetlen esz-

köz áll rendelkezésére: a szentségi gyónás.

Hittétel ez: Aki tagadná, megszűnnék katolikus lenni.

Maga Jézus Krisztus rendelte ezt a szentséget, mikor apostolaihoz és rajtuk keresztül mindazokhoz intézte szavait, akiknek a bűnbocsánat hatalmát megadta: „A kiknek elengeditek bűneiket, azoknak el lesznek engedve.” Elengedni itt annyit jelent, mint megbocsátani; Isten tehát mindazoknak megbocsát, akiket a gyóntató feloldozott a bűn kötelékeiből; nem bocsát meg azonban akkor, ha a gyóntató bármely oknál fogva megtagadja a bűntől való feloldozást.

De hát saját kedvtelése szerint osztogatja-e a gyóntató a feloldozást?

Korántsem. Csak azoknak adhatja meg a bűnök bocsánatát, akik

őszinte bánattal, javulásra irányuló szándékkal kérik a feloldozást.

Hogyan ítéli meg a pap: kinek milyen a lelkiállapota és kit milyen bűnök alól kell feloldoznia? Mindehhez persze elkerülhetetlenül szükséges, hogy a gyónó megnevezze bűneit és lelkének állapotát feltárja.

Tudja ezt mindenki, még az iskolásgyermek is, de azért nem lesz felesleges kissé behatóbban is foglalkoznunk ezzel a gondolattal.

A keresztség által gyermekévé és polgárává lesz az ember Krisztus Egyházának, földi országának. Amint minden rendezett országban külön szervezetek gondoskodnak a törvények tiszteletbentartásáról és az igazság védelméről, úgy Krisztus országának is megvannak a maga törvényszékei, hogy annak bírái, a papok, ítéletet tartsa-

nak a bűnösök felett. Isten törvényeivel helyezkedik ugyanis szembe az, aki bűnt követ el.

Nagy azonban a különbség a polgári vagy katonai törvényszék és az Egyház ítélőszéke közt. Az előbbiek ugyanis halálra vagy egyéb büntetésre ítélik azt, akit bűnösnek találtak, az Egyház ítélőszéke előtt, a gyóntatószékben ellenben megbocsátásra talál az, aki bűneit beismeri és azokat megbánja; éppen ezért az irgalmasság ítélőszékének is nevezik a gyóntatószéket. Mi sem természetesebb, mint hogy ennek az irgalmasságnak elengedhetetlen feltétele is van: aki feloldozásban akar részesülni, annak, legyen bár egyszerű hívő vagy pap, király vagy pápa, okvetlenül meg kell jelenni az irgalmasság ítélőszéke előtt, hogy ott magát bűneiről vádolja.

Mit következtethetünk ebből?

Ha valaki halálos bűnbe esik és bűnének bocsánatát kívánja elnyerni, annak meg kell gyónni, amennyiben ez lehetséges. Abban az esetben, ha komoly akadályai volnának a gyónásnak: ha nem volna gyóntató atya a közelben, ha beszélőképességét veszítette el a bűnös, vagy nem ismeri azt a nyelvet, amelyen megértetné magát a gyóntatóval, akkor nincs ok a kétségbeesésre. Ilyenkor elég, ha Isten iránt való szeretetből megbánja bűnét és komolyan elhatározza, hogy mihamarabb alkalma lesz rá, meg is gyónja.

Bármily súlyos bűnök terheljék valakinek a lelkét, ha Isten iránti szeretetből megbánja és meg nem történtté szeretné tenni azokat, akkor feltétlenül meg fog nyilni előtte a mennyország ajtaja.

Egy súlyos bűnök tömegével terhelt lélek jelentkezett egyszer

gyónásra Ferreri Szent Vincénél. A szent nyugodtan hallgatta végig a bűnvallomást és hét évig tartó penitenciát adott a bűnbánónak.

— Hogyan, atyám? — kiáltott föl a gyónó — hogyan lehetséges, hogy ennyi bűnért mindössze ilyen enyhe vezeklést írsz elő a számomra?

— Nem jól mondtam, gyermekem. Végezz három napi vezeklést és eltöröltetnek bűneid.

A gyónó megdöbbenve emelte fel fejét:

— Talán nem jól értettem, atyám. Lehetetlen, amit mondasz... Ennyi bűnért...

A szent látva gyónója mélységes töredelmét, feloldozásra emelte jobbját:

— Imádkozzál bűneid bocsánatára három Miatyánkot és menj békével.

A megtisztult bűnös zokogva lépett ki a gyóntatószékből és letérdelt, hogy a penitenciát elvégezze, de abban a pillanatban holtan esett össze. Isten erre látomásban mutatta meg a szentnek, hogy gyónója közvetlenül halála után eljutott a mennyországba. Szeretből fakadó mélységes bánata tökéletesen tisztára mosta a lelkét.

III.

Az elkövetett bűnök miatt érzett fájdalom és az azok kerülésére irányuló erős elhatározás okvetlenül szükséges a bűnök megbocsátásához.

Valaki halálos bűnt követett el. Szeretné a bocsánatot elnyerni. Elég-e ehhez, ha csupán meggyónja? Korántsem. Meg is kell bánnia a bűnét, vagyis őszintén fájlalnia kell, hogy azt elkövette.

Tehát a lelke mélyén sajnálnia kell, hogy vétkezett és azáltal Istent megszorította.

Méltán nevezik tehát a bánatot a lélek fájdalmának. A bűne miatt bánkódó lélek ugyanis mélyen fájlalja, hogy vétkezett, bizonyos értelemben haragszik önmagára, amiért a bűnt elkövette és becsületes őszinteséggel kívánja, hogy bár soha el ne követte volna azt. Éppen ezért erősen felteszi magá-

ban, hogy minden tehetsége szerint kerülni fogja nemcsak a bűnt, de a bűnre vivő alkalmat is és vágyódik utána, hogy elkövetett vétkeiért jóvá tegye és azokért a jószágos mennyei Atya szívét megengesztelje.

A léleknek ez a fájdalma elkerülhetetlen kelléke a bűnbocsátnak: Isten ehhez a feltételhez köti a bűnök bocsátnát. Nemcsak hitet kíván Ő tőlünk, isteni felségjogainak elismerését, de mindenekelőtt töredelmes bánkódást azon, hogy balga módon szembehelyezkedtünk ennek a nagy Istennek a törvényeivel és ezzel megbántottuk az ő jószágos atyai szívét. Nem Ő maga mondja-e prófétája által: „Ha pedig az istentelen megbánja minden bűnét, amelyet elkövetett, élni fog és nem fog meghalni.” (Ezech. 18, 21.) Üdvözítő Urunk is erre int bennün-

ket: „Ha bűnbánatot nem tartotok, mindnyájan elvesztek. Azért jöttem, hogy bűnbánatra hívjam a bűnösöket. Tartsatok bűnbánatot.” (Lk. 13, 5..)

Az itt hangsúlyozott bűnbánatnak kettős kelléke a bánat, vagyis az elkövetett bűnök miatt érzett fájdalom és az erős feltétel, hogy azokat soha többé el nem követjük.

Hogy miért elengedhetetlen kelléke és előfeltétele a bűnbocsátnak a lélek mélyéről fakadó bánat, azt könnyű megérteni. Az ember, mikor bűnt követ el, elfordul Istentől és minden vágyódásával a teremtett dolgok, a hírnév, az élvezet, a gazdagság keresésére adja magát. Ebben véli megtalálni minden boldogságát. És mi szakítja el ezektől a teremtett dolgoktól, hogy ismét Teremtőjéhez térjen vissza? A bűnbánat. Alig

követte el ugyanis az ember a bűnt, kénytelen belátni, hogy az, ami után vágyott és amiben boldogságát vélte feltalálni, csalóka lidércfény volt, amely után indulva tévútra, mocsárba jutott. Epedő vágy fogja el az atyai ház tiszta levegője, az Élő Vizek forrása után, de jól érzi, hogy bűntől megfertőzött lelkével neki oda többé bejárása nincs. Mit nem adna érte, ha megszabadulhatna bűnei terhétől, amelyeket most már szívből utál és visszaszerezhetné az istengyermekség makulátlanul tiszta köntösét! Meg nem történtte persze nem teheti, ami megtörtént, de legalább akaratával elfordul a bűntől, fájlalja, hogy azt elkövette és erős akarattal felteszi magában, hogy attól a jövőben tartózkodni fog. És íme: ezzel már meg is nyílt előtte az Istenhez visszavezető út.

Turinban egy keresztény család-
anyát szélhüvés ért és elvesztette
az eszméletét. Két mélyen vallásos
leánya éjjelt nappallá téve imád-
kozott és kérte a Szűzanyát: en-
gedje legalább annyi időre magá-
hoz térni anyjukat, míg a végső
szentségeket felveheti, vagy lega-
lább tökéletes bánatot indíthat. És
csakugyan: a harmadik nap reg-
gelén, mintha mély álomból éb-
redt volna, magához tért a beteg,
leányaival együtt elimádkozta a
tökéletes bánat imáját, megcsó-
kolta a kezében tartott feszületet
és csendesen elszenderült. Leá-
nyai hálás szívvel siettek Segítő
Szűz Mária bazilikájába köszö-
net mondani a Szűzanyának, mert
szent meggyőződésük volt, hogy a
tökéletes bánat felindítása meg-
mentette édesanyjuk lelkét. (*Ves-
pigniani: Egy év Don Bosco isko-
lájában.*)

IV.

A bűnbánat különféle fajairól.

1. A bűnbánat lehet *természetes* vagy *természetfölötti*.

a) *Természetes* akkor, ha valaki természetes, vagyis emberi szempontokból bánja, hogy vétkezett. Jancsi lusta volt és hanyag, elmulasztotta a vasárnapi szentmisét. Megbánta, mert otthon nagyon kikapott érte. Péter részegre itta magát. Megbánta, mert részegségében elesett és eltörte a lábát.

b) *Természetfölötti* a bánatunk akkor, ha természetfölötti okok indítanak rá, hogy bűnünket megbánjuk. Ilyen ok pl., hogy Istent megbántottuk, hogy a mennyországot elvesztettük, a poklot megérdemeltük. De természetfölöttinek mondhatjuk a bánatot akkor is,

ha a tisztítótűztől vagy akár az e-
világi büntetésektől, betegségtől,
szenvedéstől való félelmünkben
bánjuk, hogy bűnt követtünk el és
ezzel Isten büntetését megérde-
meltük.

2. A bűnbánat lehet *tökéletes*
vagy *tökéletlen*.

a) *Tökéletes*, ha fájlaljuk, hogy
bűneinkkel Istent, a végtelen jó-
ságú Atyát megbántottuk. A bá-
natnak ezt a fajtát töredelemnek is
mondjuk, mert a lélek bűneinek
terhe alatt mintegy megtörve for-
dul Istenhez irgalomért.

b) *Tökéletlen* a bánat, ha főké-
pen azért fájlaljuk bűneinket,
mert azokkal Istent, az igazságos
Bírót bántottuk meg.

Aki tökéletes bánatot érez bű-
nein, az ilyenformán imádkozik:
„Isten olyan jó és irgalmas, való-
sággal elhalmoz jótéteményeivel;

szeretetének melegét napról-napra érzem és én gyatra ember mégis fellázadok ellene és szembehelyezkedem törvényeivel.”

Akinek tökéletlen a bánata, annak ilyenféleképpen hangzik az imája: „Isten igazságos, megbünteteti tehát a gonoszt. Én is vétkeztem, tehát engem is meg fog büntetni, bűneim természete szerint vagy a pokol, vagy a tisztítóűz kínjaival, de lehet, hogy már itt a földön is küld rám büntetést. Jaj, nagyon bánom hát, hogy ellene vétkeztem!” Tökéletlen bánatnak tekinthető az is, ha valaki mintegy lelki esztétika szempontjából látja útalatosnak a bűneit, mert megéri, hogy azok elrúttítják a lelket, hogy messze eltávolítják attól az eszménytől, amely bennünk az igaz emberről él és amelyhez hasonlónak magunkat is látni szeretnénk.

Jelen könyvecskénk tárgya a tökéletes bánat, amelyet szeretetből fakadó bánatnak vagy töredelmnek is nevezünk és ezt akarjuk olvasóink figyelmébe nagyon melegen beajánlani.

Megemlítjük itt még, hogy a tökéletes bánat lényege kimondatlanul is bennfoglaltatik a tökéletes istenszeretet indulataiban. Ha pl. lelkünk mélyéből így fohászkozunk: „Istenem, mindennél jobban szeretlek!” — vagy: „Egész lelkemből szeretlek, édes Istenem!” — ezzel tulajdonképpen már a tökéletes bánat érzelmét is kifejeztük, mert aki igazán szereti a jó Istent, az szükségszerűen utálja azt, amit Ő utál: a bűnt.

Egy fiatal francia legényke fejébe vette, hogy megtréfálja a szentség hírében álló arsi plébánost. A töredelmes bűnbánat minden külső jelével közeledett gyón-

tatószékéhez és alázatoskodó hangon kezdett beszélni:

— Atyám, egy nagy bűnös közeledik önhöz, hogy töredelmes lélekkel kérje bűnei bocsánatát.

A szent plébánost azonban nem tévesztette meg ez a színészkedés és kereken elutasította megától a legénykét.

Ennek a lelkére kimondhatatlan hatással volt az eset. Most már saját tapasztalásából látta, hogy a szent csakugyan olvas a lelkekben s mély megszégyenüléssel vonult vissza a templom egyik sarkába, ahol őszinte megbánással siratta meg bűneit. Most már igazán töredelmes lélekkel ment vissza a gyóntatószékbe, hogy bűneit meggyónja s a szent ezúttal a nála megszokott atyai jószággal és szeretettel hallgatta meg bűnei vallomását. (Monnin: Az arsi plébános.)

V.

Mi a különbség a tökéletes és tökéletlen bánat között?

Hogy közelebbről rávilágítsunk erre a kérdésre, nem lesz felesleges kissé bővebben is megbeszelnünk, miben is áll a kétféle bánat lényege közt az eltérés? Semmiesetre sem a bánkódás fokában, de igenis: az indítóokában.

A tökéletes bánat indító oka a szeretet. A tökéletlené a félelem. Vagy legfeljebb az önszeretet.

Megpróbálom ezt az igazságot példa által szemléltetőbbé tenni.

Egy fiú súlyosan megbántotta az atyját, egy szolga az urát. Mindketten sajnálják a tettüket, bánkódásuknak az indító oka azonban nem ugyanaz. A fiú azért sajnálja, amit tett, mert az édesatyját, akit szeret, megbántotta. A

szolga pedig azért, mert tudja, hogy tettének súlyos következményei lesznek: büntetés, sőt az is lehetséges, hogy az állásából is elbocsátják. Nyilvánvaló, hogy a fiú atyja iránt való szeretetből bánta meg bűnét, a szolga pedig azért, mert saját magát félti tettének következményeitől. Az egyik csakúgy, mint a másik, szeretné meg nem törtéنتé tenni bűnét; ámde egyenlő értékű-e ezért a kettejük bánata? Az, amely szeretetből és az, amely önszeretetből, félelemből fakad? Ugy-e, hogy nem?

Könnyen megtörténhetik, hogy annak a bánata, aki szolgálai félelemből bánja, hogy vétkezett, metszőbb, szenvedélyesebb fájdalmat vált ki a lélekben, mint azé, aki atyja iránt érzett gyengéd szeretetből kívánná meg nem törtéنتé tenni azt, amit vétkezett, de azért mégis ez az értékesebb

bánat, mert ez Isten szeretetéből és nem szolgai meghunyászkodásból fakad, mint az előbbi, amelynek végeredményben csak önmagát kereső érdek a forrása.

Vegyünk egy másik példát

Valaki megrázó leírását hallja vagy olvassa a kárhozatra ítélt lélek vérfagyasztó rémületének. Lehet, hogy e szemléltető leírás hatása alatt talán az életét is odaadná, hogy megszabaduljon bűnétől, amelynek horderejét csak most ismeri fel teljes mivoltában, de azért az ő bánkódása mégsem tökéletes bánat, mert nem a nagyon szeretett, jóságos Isten megbántásán érzett fájdalom, de a saját veszélyeztetett érdekeinek a meglátása keltette életre a lelkében. Ezzel szemben sokkalta értékesebb az a bánat, amely ha érzelmi megnyilatkozásban messze mögötte marad is az előbbinek, de

indító oka az a tudat, hogy bűnével az elképzelhetetlenül nagy, hatalmas, jóságos Istennek a szívére ejtett vérző sebet, és e megismerés révén érzett fájdalom váltja ki lelkében azt a forró vágyat, amellyel meg nem történtté kívánna tenni bűneit.

A tökéletes bánatnak egyébként tökéletes szeretet az előfeltétele, mint ahogyan a lényege is az. Ahol ez hiányzik a lélekből, ott a legjobb esetben is csak tökéletlen bánatról eshetik szó.

Egy alkalommal mély gyászba öltözött hölgy látogatott el a szent arsi plébánoshoz, hogy neki nagy bánatát elpanaszolja: „Férjem hirtelen halt meg; nem volt időnk rá, hogy papot hívjunk hozzá. Annál szomorúbb ez, mert férjem, ha nem volt is kimondottan hitetlen, de nem gyakorolta vallását.”

A szent plébános mély összesze-

dettségbe merülve hallgatta a valamást, majd rövid hallgatás után megszólalt:

— Asszonyom, bizonyára nem felejtette el, hogy férje szombatonként többször hozott virágokat a mezőről, hogy azokkal az önök kis házi oltárán a Szűzanya képét díszítse? Szűz Mária hálás volt iránta ezért a kis szeretetszolgálatért és kieszközölte számára azt a kegyelmet, hogy tökéletes bánnal a lelkében halhasson meg. Legyen tehát nyugodt: férje megmenekült.

A szent plébános nem ismerte sem a hölgyet, sem annak a férjét, következésképp házi szokásairól sem lehetett természetes úton tudomása; kétség sem fér tehát hozzá, hogy isteni megvilágítás alapján intézte vendégéhez a fenti vigasztaló szavakat, amelyekből mi is kettős örömteljes bizonyos-

ságot meríthetünk: azt, hogy Szűz Mária nem felejtí el még legkisebb szeretetszolgálatainkat sem és azt, hogy a tökéletes bánatnak mennyire erős bűntörlő hatása van.

VI.

Melyek a jó bánat tulajdonságai?

Nem minden bánat törli el a bűnöket, csak az, amely 1. *bensőséges*, 2. *természetfölötti*, 3. *mindenekfölötti*, 4. *általános*, vagyis minden halálos bűnre kiterjedő és 5. *feltétlen bizalommal hagyatkozik Isten atyai irgalmasságára*.

1. Bánatunk mindenekfölött *bensőséges*, vagyis igazi bánat legyen. Nem elég ugyanis, ha az ajkunk mégannyiszor elmondja is: „Bánom, hogy vétkeztem. Ezentúl kerülni fogom a bűnt,” de át kell élnünk azt, amit e szavak mondanak. Lelkünk minden tehetségével sajnálkozzunk rajta, hogy Istent gondolatainkkal, szavainkkal vagy cselekedeteinkkel megbántottuk, vagy elmulasztottuk megtenni azt, amit megtenni kötelességünk lett volna.

2. *Természetfölötti* akkor lesz a bánatunk, ha a hitből fakadó okok sugalmazzák, és pedig:

a) Bánjuk a bűnt, mert általa Istent, a legfőbb jóságot bántottuk meg, aki állandóan kegyelmeinek, jótéteményeinek sokaságával halmoz el minket.

b) Bánjuk, mert a bűn okozta Jézus Krisztus kereszthalálát és aki bűnt követ el, fokozott mértékben lesz okozója Üdvözítő Urunk mérhetetlen szenvedésének.

c) Bűneinkkel Istent, az igazságos Bírót bántjuk meg, aki bűneink súlya szerint ítélkezik felettünk halálunk után, sőt nem ritkán már földi életünkben is büntet bennünket törvénszegéseinkért.

d) A súlyos bűn lelkünk halálát jelenti, amennyiben megfoszt bennünket a megszentelő kegyelemtől s ezzel együtt elvesztjük a

mennyországra való igényünket; következőleg elkárhozunk, ha mélységes töredelemmel meg nem bánjuk bűnünket.

e) A bocsánatos bűn, ha enyhébb mértékben is, de mégis csak Isten törvényeivel való szembehelezkedést jelent, amelynek óriási, eléggé nem hangsúlyozható veszélye, hogy elsorvasztja szívünkben Isten iránt való szeretetünket, lanyhává tesz és előkészíti lelkünk talaját a halálos bűn számára.

Ha tehát meg akarjuk nyerni bűneink bocsánatát, e szempontok, vagy legalább e szempontok egyikének alapján kell azokat megbánunk.

3. *Mindenekfölötti* is kell, hogy legyen a bánatunk, vagyis jobban kell fájlalnunk Isten megbántását, mintha bármi más baj vagy veszteség ért volna bennünket.

Miért?

Mert, amint az előbbiekből is láttuk, a bűn nem csupán akármilyen rossz, de a legnagyobb rossz a világon. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy a legmélyebb fájdalommal kell sajnálkoznunk rajta, hogy a jövőben minden áldozat, még életünk áldozata árán is tartózkodni fogunk attól, hogy bűnbe essünk.

Fáraó, Egyiptom királya nem akarta Izrael népének szabadságát visszatartani, amiért Isten súlyos csapásokat küldött rá. A király ettől megrémülve, maga elé hívatta Mózeszt és Áront és így szólt hozzájuk: „Hibáztam. Az Úr igazságos, én és népem ellenben istentelenek vagyunk. Imádkozzatok az Úrhoz, hogy megszüntesse a vihart és jégverést és én elbocsátlak titeket.” (Ex. 10, 16, 17.)

A következő csapás, a sáska-
pusztítás idején ismét így fogad-

kozott a fáraó: „Vétkeztem az Úr, a ti Istenetek ellen és ti ellenetek, de kérjétek az Urat, hogy e csapást elfordítsa tőlem.” (Ex. 10, 16, 17.)

Természetfölötti bánatról persze szó sem lehetett ebben az esetben, amikor csupán félelem mondatra Fáraóval a bűnbánat szavait. Éppen ezért nem is bocsátott meg neki az Úr, és megengedte, hogy a tenger hullámaiban lelje halálát a szőszegő uralkodó egész hadseregével együtt.

Saul királyt keményen megdorgálta Sámuel próféta, amiért az Úr parancsát megszegte, mire Saul így felelt: „Valóban vétkeztem, mert ellene szegültem szavaidnak.” (I. Kir. 15, 24.)

Ezt a bánatot is csak emberi szempontok sugalmazták s így nem is nyert bűnbocsánatot a király.

Könnyen megtéveszthet bennün-

ket az a tapasztalati tény, hogy valamely közeli hozzátartozónk vagy jóbarátunk megsértésén élesebb fájdalmat érzünk, mint ha Istent bántjuk meg. Éppúgy hevesebb lehet a bánkódásunk valamely evilági érték: anyagi javak, becsület, jóbarát stb. elvesztésén, mint ha bűnt követünk el.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a bűnbánat szempontjából csakúgy, mint a lelkiélet egyéb területein is sohasem az érzelmi mozzanatok az értéknek fokmérői. Lehetséges, hogy valakiben érzékelhető fájdalmat vált ki a bűnbánat: könnyezik, a feje fáj, nem alszik. Ez önmagában nem elvetendő dolog, de a bánat értékét egyáltalában nem fokozza és a bűnbocsánat elnyeréséhez semmi szükség nincs rá.

Amire itt elkerülhetetlenül szükség van, az a bűn lényegének fel-

ismerése, sajnálkozás, hogy azt elkövettük és szilárd akaratbeli elhatározás, hogy azt a jövőben minden tehetségünk latbavetésével kerülni fogjuk. Az ilyen bánat, még akkor is, ha az érzelemnek egyetlen megmozdulását nem váltja ki bennünk, mindennél nagyobb, tehát mindenekfölötti lehet és tökéletesen elég a bűnbocsánat elnyerésére.

Felmerülhet ezzel szemben a következő aggály:

— Az én lelkemből hiányzik a bűnbánat mindenekfölöttiségére való készség. Ha választanom kellene, hogy földi boldogságomat, becsületedemet, esetleg anyagi javaimat áldozzam-e oda, vagy bünt kövessek el, félek, hogy ez utóbbit választanom.

Erre csak azt felelem:

— Soha ne tépelődjünk olyan elképzelt lehetőségeken, amelyek

talán soha nem fognak valóra válni. Nagyon lehetséges, hogy egyik vagy másik áldozatra gondolva úgy érezzük: nem volna erőnk hozzá, hogy magunkra vállaljuk. Mint ahogyan tényleg nincs is meg hozzá az erőnk. Isten nem adta még meg, mert nincs rá szükségünk. De majd ha komolyan szembeállít bennünket azokkal a nehézségekkel, amelyek elől ma gondolatban legszívesebben megfutamodnánk, megadja az erőt is, hogy győztesen kerüljünk ki a küzdelemből. Hacsak bízó szívvel alázatos lélekkel kérjük tőle ezt az erőt. Addig pedig mondjuk gyermeki egyszerűséggel: „Utálok és gyűlölöm a bűnt és Isten segítségével azon leszek, hogy soha többé ne vétkezzem.” Ez teljességgel elég hozzá, hogy bűneink bocsánatát elnyerjük.

4. A bánatnak *általánosnak* kell

lennie, vagyis kell, hogy minden egyes bűnre kiterjedjen. Isten ugyanis csak azokat a bűnöket bocsátja meg, amelyeket megbánunk és meg nem történtté szeretnénk tenni. Amelyeket meg nem bánunk, azoknak a bocsánatát sem igényelhetjük.

Tegyük fel azt az esetet, hogy valakinek öt halálos bűne van, de ezekből csak négynek az elkövetését bánja. Ebben az esetben egyetlen bűne sem nyer bocsánatot.

Hogy miért?

Mert egyetlen halálos bűn is megöli a lélek életét és lehetetlenné teszi, hogy abba Isten életet adó kegyelme behatoljon. A lélek tehát halott marad akkor is, ha csupán egyetlen bűn az, amely abban a kegyelmi élet vérkeringésének megindulását megakadályozza.

Valóban: Ezechiél próféta is ezt mondja: „Térjetelek meg és tartások bűnbánatot *minden* bűnötökért! Vessetek el magatoktól *minden* hűtlenséget.” (18, 30-31.) Szent Jakab apostol levelében pedig ezt olvassuk: „Aki az *egész* törvényt megtartja, de *egyben* hibázik, az *mindenben* bűnös.” (2, 10.)

5. De *bizakodó* is legyen a bánatunk s ne tévesszük soha szemelől Isten nagy irgalmasságát. E bizalom nélkül könnyen a kétségbeesés prédájává lesz a lélek, az pedig eleve kizárja a bűnbocsánat lehetőségét. Hiszen Judást sem szörnyű árulása vitte kárhozatra: bizonyára megbocsátotta volna neki rettenetes bűnét az a Szív, amely a kereszthalál kínjai közt is gyilkosaiért imádkozott, ha bízó lélekkel viszi marcangoló bűnbánatát Mestere lába elé, de az elsötétült lélekben a kétségbeesés

lett az úr, és Judás új bűnével végleg letépte magát Jézusa Szívéről: nem hitt ennek a Szívnek végnélkül irgalmas szeretetében!

A másik apostol: Péter szintén vétkezett; hűtlenül elfordult Mesterétől, mikor az mindenkitől elhagyatva, védtelen céltáblája volt gúnynak, gyűlöletnek, káromlásnak. Ő azonban, Péter, nemcsak megsiratta bűnét, de hitt Jézus irgalmasságában és bízott benne, hogy ismét szeretetébe fogadja bűnbánó apostolát. Nem ennek a bizalomnak a megpecsételői voltak-e azok a szavak, melyek a Tibériás partján hangzottak el Jézus ajkáról: „legeltesd juhaimat, legeltesd bárányaimat?”

VII.

A szeretet felindítása és a velejáró kegyelmek.

A tökéletes bánat bűnöket eltörlő erejét a tökéletes szeretet szolgáltatja, amelyből az fakad. Vagyis a tökéletes bánatnak annyiban van meg a bűntörlő hatalma, amennyiben az lényegében szervesen összetartozik a tökéletes szeretettel, olyannyira, hogy azzal szinte egyet jelent, s nem indíthatja fel lelkében senki a tökéletes bánatot anélkül, hogy egyúttal a tökéletes szeretet aktusát is fel ne indítaná.

A szeretet indulata a lélek megmozdulása, amely által Istenhez fordulunk, őt mindenekfelett szeretjük és forrón kívánjuk, hogy Őt mindenki megismerje és szeresse.

Isten szeretetében kétféle árnyalatot különböztetünk meg.

1. Ha Istent önmagáért szeretem, vagyis azért, mert ő végtelenül jó, nagy, szent és tökéletes és azt kívánom, hogy e tulajdonságait mások is megismerjék és Őt szeressék, akkor önzetlen, gyermeki, vagyis tökéletes a szeretetem.

2. Ha azonban azokért a jótéteményekért szeretem Istent, amelyekben itt a földön részesít és amelyeket megígért, akkor már önző, szolgai a szeretetem, ama szolgálééhoz hasonló, aki csak érdekből szereti az urát. Ez a szeretet sem rossz, de nem olyan nemes, mint az előbbi és ezért tökéletlen szeretetnek nevezzük.

A szeretetnek e fajával nem fogunk külön foglalkozni, minthogy jelen kis munkánk célja, hogy a tökéletes szeretet és az ebből fa-

kadó tökéletes bűnbánat lényegét ismertesse.

Bűnököt eltörlő hatásában a tökéletes szeretet a tökéletes bánatnak, a tökéletlen szeretet pedig a tökéletlen bánatnak felel meg.

Szeretetünk benső értékét illetően könnyen tévedésbe ejthet bennünket annak külső megjelenési formája. Nagyon lehetséges ugyanis, hogy valamely hozzátartozónkat erősebben érzékelhető szeretettel szeretjük, mint Istent; közelfekvő tehát a feltevés, hogy szeretetünk nem mindenekfölötti, nem tökéletes. Ámde ha komoly átgondolás után meggyőződéssel mondhatjuk, hogy szeretteinktől is inkább elszakadnánk, mint hogy Istent megbántsuk, akkor nyugodtak lehetünk, tökéletes a szerete-tünk.

Beszéltem valakivel, aki ezt mondta: én nem sokat boncolga-

tom, melyik kategóriába tartozik a szeretetem, csak szeretem Istent, mert Ő Isten. Ez elég nekem.

Nagyon jól van ez így. Tökéletes a szereteted, mert önmagáért szereted Istent.

Más ismét ezt mondhatja: Szeretem Istent, de szeretetemet nem tudom különválasztani az örök boldogság vágyától, amely eltölt.

— Még ez is tökéletes szeretet. Mert mi az örök boldogság, amelyre vágyol? Ugye, Isten? Ha tehát az örök boldogság után törekszel, akkor maga Isten az, akinek a bíráására vágyol.

Egy harmadik azt mondja:

— Szeretem Istent, de a pokoltól is félek.

Ennek ezt felelem:

— Nagyon jól teszed, hogy félsz a pokoltól. Ha pedig azért félsz,

mert általa Istent veszted el, akkor már megvannak szeretetedben a tökéletes szeretet kellékei.

Mindezekben az esetekben bizonyosra vehetjük, hogy a szeretet felindításával eltörlődik lelkünk-ről a bűnnek még a nyoma is.

Az elmondottakat egybevetve, Isten szeretetének három fokoza-
tát különböztetjük meg:

1. Az első fokon szeretjük Istent és minden áldozatra készek vagyunk inkább, mint hogy halálos bűnt kövessünk el. A szeretetnek ez a foka múlhatatlanul szükséges az üdvösségre, mert halálos bűnnel a lelkén senki sem üdvözülhet.

2. A szeretet második foka, mikor Istent szeretjük és készebbek vagyunk akár a halált is elszenvedni inkább, mint hogy Őt tudatosan akárha csak bocsánatos bűnnel is megbántani. — Az ilyen

embernek már nagylelkű a szeretete. Résen áll minden gondolatai, szóval és cselekedettel szemben, amellyel Istent megbánthatná és ha mégis hibába esik, azt mélységesen sajnálja és komolyan felteszi magában, hogy éber gondossággal örködik lelkének tisztasága felett. Ilyen lelki fölkészültség azoké, akik magasabb tökéletességre vágnak.

3. A szeretet harmadik fokán akkor áll a lélek, amikor nemcsak a bűntől óvakodik, de minden tettet Isten iránt való szeretet sugallja. Nem tesz különbséget parancs és tanács közt; azt teszi és azt nem teszi, amivel Istennek kedvében járhat. Nem tagad meg Istentől semmi áldozatot, amelyet az tőle kíván, legyen bár szó testi vagy lelki szenvedésről, megaláztatások vállalásától. Minden vágya, hogy Istennek örömet szerezhessen és

ezért azon fárads, hogy minden dolgát a lehető legtökéletesebben végezze.

Tökéletes keresztény élet ez, amely ha állandósul, már életszentségről beszélhetünk.

Az üdvösségre tulajdonképpen már a szeretet első foka is elegendő, amikor halálos büntől mentesen marad a lélek, mi azonban ne éadjuk be ennyivel, de erónk megfeszítésével törekedjünk a szeretet magasabb fokainak elérésére. A lelki életben ugyanis a megállás könnyen visszacsúszást jelenthet. Határozzuk el tehát komolyan, hogy még a tudatos bocsánatos bűnöktől is tartózkodni fogunk, kötelességeinket vidám szívvel, a lehető legtökéletesebben végezzük és nem hagyunk egyetlen napot sem elmúlni anélkül, hogy Istennek valamely bármily csekély kis önkéntes áldozattal

nem kedveskedtünk volna. Jelszavunk legyen: „mindent jól és mindig jobban!”

Lássuk: milyen tanítást ad erre nézve Szalézi Szent Ferenc?

— Nem fontos, hogy nagy dolgokat műveljünk, de amit csinálunk, azt minél tökéletesebben csináljuk; elsősorban napi kötelességeinket és amit a pillanat éppen megkíván. A lelki tökéletesbülés ugyanis elmélyülésre és nem kiterjedésre törekszik. Az erényeknek az értékét, éppúgy mint a gondolatokét, nem a számuk, de a súlyuk határozza meg.

Ezt a tanítást lelki leányaihoz, a vizitációs nővérekhez intézte a szent, és szavai alátámasztására a következő kis anekdótát beszélte el:

— Nemrégén az egyik zárdában nagyon kiváló szerzetesnők járultak eléem, hogy az új esztendőben

követendő magatartásuk irányában utasítást kérjenek tőlem. „A múlt évben háromszor bőjtöltünk hetenként és ugyanannyiszor végeztünk meghatározott vezeklést. A jelen évben illő lesz valamivel többet tennünk, hogy Istennek az elmúlt év kegyelmeiért hálát adjunk és hogy a lelki életben előbbre jussunk.”

— Helyesen mondtátok, — feleltem én erre, — mindig előbbre kell törekednünk, ámde a lelki tökéletesbülésnek nem az az útja, hogy áhítatgyakorlatainkat megsokszorozzuk, de az, hogy egyes cselekedeteinket mindig nagyobb tökéletességgel végezzük, mindig jobban bízunk Istenben és mindig kevésbé önmagunkban. Ha a hetenkinti bőjtjeitek számát akarjátok fokozni, akkor hovatovább nem lesz annyi napja a hétnek, mint amennyi bőjtöt akartok vé-

gezni és akkor utóbb kétszer kell majd naponta böjtölnötök.

Ezzel elérkeztünk a jelen kis munka legfontosabb részéhez.

VIII.

A szeretet fölindítása éppen úgy eltörli a bűnt, mint a tökéletes bánat.

Bűneink bocsánatát háromféle módon nyerhetjük el:

1. Ha azokat tökéletes bánattal megbánjuk és meggyónjuk.

2. A tökéletes szeretet felindításával, ha megvan bennünk a vágy, hogy bűneinket amint lehet, meg is gyónjuk.

3. A tökéletes bánat felindításával, ha él bennünk a komoly elhatározás, hogy bűneinket meggyónjuk.

Tegyük ezt megfontolás tárgyává.

1. Aki bűneit megbánja és meg is gyónja, az megkapja a szentségi feloldozást bűnei alól. Megbocsátatnak bűnei. Ez a legminden napibb eset.

2. Az a keresztény, aki, anélkül,

hogy külön-külön gondolna a bűneire, felindítja lelkében az Isten iránt való szeretet indulatát, elnyeri bűnei bocsánatát. Hogy miért? Mert aki Istent szereti, az szükségkép utálja azt, amit Isten utál: a bűnt és szívből bánja, hogy azt valaha elkövette. Isten végtelen irgalmassága előtt pedig ez már elegendő ok ahhoz, hogy a bűnököt meg is bocsássa. Hogy ezt megértsük, gondoljunk Üdvözítő Urunk szavaira: „Aki engem szeret, azt szereti az én Atyám és eljövünk és lakást veszünk nála.” (Ján. 14, 21.)

Isten azonban nem lakhatik olyan szívben, amelyet súlyos bűn szennyez be. Ha tehát lakást vesz annak a szívében, aki Őt szereti, az azt bizonyítja, hogy tiszta az a szív, megtisztította a szeretet.

Idézzük itt Aranyszájú Szent János szavait:

„Ha a szeretet buzgósága behatol egy szívbe, megtisztítja azt mindentől... Ahol a szeretet uralkodik, onnan ki van küszöbölve minden gonoszság.”

Krizológus Szent Péter pedig ezt mondta egyik szentbeszédében:

— Azt akarod, hogy feloldoztasanak bűneid: szeress! A szeretet befödi a bűnök sokaságát. Van-e nagyobb bűn, mint ha Krisztust tagadja meg valaki? És Péter szeretetből fakadó könnyei mégis lemosták ezt is.

Valóban: Jézus csak azt kérdezte tőle: jobban szereti-e őt, mint a többiek? Az igenlő válasz elegendő volt még ahhoz is, hogy őt tegye meg Egyháza fejévé.

3. Aki súlyos bűnben él és tökéletes bánatot indít lelkében bűne felett, az abban a percben megnyeri bűne bocsánatát. Mert, amint már említettük, a tökéletes bánat-

nak szükségszerű előfeltétele és forrása az Isten iránt táplált szeretet, amelynek bűnöket eltörlő erejéről már ismételten megemlékeztünk. A tökéletes bánat lényege, hogy utáljuk a bűnt, mert az ellenszegülést jelent Istennek, a legjobb Atyának akaratával szemben és az ő megbántását jelenti. Mi utáljuk tehát, amit Isten utál: és ezzel már megegyezik akaratunk Isten akaratával. Akarjuk, amit Ő akar; szándékban, szeretetben egyek vagyunk vele; szeretjük Őt és Ő szeret minket. Jóbarátok vagyunk; nincs többé közöttünk semmi, ami elválasztana bennünket egymástól.

Joggal mondta Berchmans Szent János:

— Semmi sem érdemli ki jobban a bűnök bocsánatát, mint az azok fölött érzett őszinte bánat; amikor fájlaljuk, hogy megbántot-

tuk Istent, aki pedig annyira jó és igazságos.

Biztos tanítás ez, amelyet a tridenti zsinat jóváhagyott. Ámde egyúttal ezt is hozzátette:

— Jóllehet a tökéletes bánat kibékíti Istent az emberrel, a bűnök bocsánatában nem szabad csupán a bánatra hagyatkoznunk, anélkül hogy a szentségi bűnbocsánat után ne vágyódnánk.

Aki tehát felindítja a tökéletes bánatot, annak a lelkében szükségszerűen ott égjen a vágy és az elhatározás, hogy bűnei bocsánatát a bűnvallomás útján is meg fogja szerezni.

Aki megbánja bűnét, de távol áll tőle a szándék, hogy azt meg is gyónja, annak a bánata nem igazi bánat és bűnbocsánatra sem számíthat

Hogy miért?

Mert aki igazán megbánja, hogy

vétkezett, az a legnagyobb készséggel vállal minden feltételt, amelyhez Isten a bűnök bocsánatát köti. Már pedig azt minden félig-meddig civilizált keresztény is tudja, hogy ennek a megbocsátásnak az Úr Jézus által elrendelt feltétele a bűnbánat mellett a bűnvallomás. Ha ezt a csekély penitenciát sem hajlandó magára vállalni, azzal csak azt bizonyítja, hogy állítólagos bűnbánata nem érdemli meg a bánat elnevezést.

Tehát a bűnbocsánat elnyerésére sem alkalmas. Egészen másképpen alakul azonban a helyzet, amikor a bűnbánó bármely oknál fogva nem ismeri a bűnök megvallására irányuló kötelezettséget. Az ilyen, amennyiben tökéletes a bánata, vagyis szívből fájlalja, hogy Istent megbántotta és szeretné meg nem törtéنتé tenni a bűnét, egészen bizonyosan elnyeri

bűnének bocsánatát. Feltételezhető ugyanis, hogy csakugyan Isten szeretetéből fakad és így tökéletes a bánata, amiből önként következik, hogy szívesen megtenne a maga részéről mindent, hogy bűnét jóvátegye és annak szennyét nyomtalanul lemossa lelkéről. Vagyis: szívesen sietne a gyóntatószékbe, ha ismerné a bűnvallomás kötelezettségét.

Felmerül még egy kérdés: mikor köteles a tökéletes bánatban megtisztult lélek a gyónásban is kérni bűnei bocsánatát?

Mindenesetre illő volna, hogy ezt a lehető legrövidebb időn belül megtegye, mihelyt alkalma van rá, bűnt azonban csak akkor követ el a gyónás halogatásával, ha közben húsvéti gyónását nem végezné el.

P. Dondero, fehér atya, afrikai misszionárius megkapó előadás-

ban mondja el: mennyire megértik a fekete újkeresztények a tökéletes bánat lélektisztító erejét:

— Néhány nappal ezelőtt néhány fiatal suhanc halászni indult a patakra. Néhányan már keresztények voltak, legtöbbször hittanuló. Esetünk hőse, Navugabandi Tádé 17 éves, néhány hónapja részesült a keresztség szentségében. Javában folyt a halfogás, mikor Tádé rémülten sikoltott fel: mérges kígyót zavart meg nyugalmában és ez megmarta a lábát. A fiúk rémülten siettek társuk segítségére, megmentésére azonban nem tehettek semmit. Kövekkel támadtak rá a kígyóra, amely a vízbe vetette magát, hogy támadói dühe elől megmeneküljön. Mindnyájan tisztában voltak vele: mit jelent egy ilyen kígyónak a harapása s sietve szedték össze szerszámaikat, hogy mielőbb hazaszál-

lítsák szerencsétlenül járt társukat. Ez szintén tisztában volt helyzetével és aggódva sóhajtott fel:

— Bárcsak itthon volna az atya, hogy elláthatna a szentségekkel. Mióta megkeresztelkedtem, még egyszer sem gyóntam...

— Ha itthon volna, az sem sokat használna, mert mire érte mennénk a misszióba, már úgyszemint találna életben. Hanem tudod mit? Mondjuk el a tökéletes bánat imáját. Hiszen tudod, hogy aki azt szívből elmondja, annak eltörli Isten a bűneit. Ülünk le itt mindjárt és kezdjük hozzá, amíg nem késő.

Nyomban le is térdeltek valamennyien a földre és lassan, nyomatékosan mondani kezdték az imádságot. Kétszer, háromszor megismételték, mintha csak bizonyosságot akarnának szerezni afelől, hogy akár csak egy szót sem

ejthettek ki meggondolás nélkül. Azután megindultak a falu felé. Nagy óvatossággal támogatták megsérült társukat s közben hangosan imádkozták a rózsafüzért.

Tádé kínjai egyre erősebbek lettek. Egyik társa vigasztalta:

— Te megtettél mindent, amit lehetett. Isten nem kíván tőled többet. Nyugodjál meg szent akaratán. Ne mondd: „az a gonosz kígyó megölt,” de mondd inkább. „a jó Isten ilyen módon hív magához.” Látod: megvárta, hogy meg légy keresztelve. Régen kijelölte már számodra ezt a napot, amelyen magához szólít az örök-kévalóságba, csak arra várt, hogy a lelked megtisztuljon.

Mikor beérkezett a faluba, Tádé keresztapjának a kunyhójába tértek be megpihenni, egyik társuk pedig elsietett, hogy a fiú szüleit a szerencsétlenségről értesítse.

A haldokló imakönyvet kért, hogy a gyónási imákat még egyszer elimádkozhassa. Társai felolvasták neki, ő pedig látható erőfeszítéssel mondott utánuk minden szót, noha a szemei már üvegesedni kezdtek.

Szülei, akik időközben odaérkeztek, látható megilletődéssel hallgatták az imádságot. Mikor a két előimádkozó az utolsó mondat-hoz ért: Mária, kegyelmek és irgalom anyja, légy mellettem halálom óráján és vedd magadhoz lelkemet — halk rándulás rezgett végig a fiú testén és a következő percben örökre lezárultak szemei.

IX.

A tökéletes bánat hatása a bűnös lélekben.

A halálos bűn elrabolja a lélektől a megszentelő kegyelmet és Isten barátságát. A tökéletes bánat eltörli a bűnt, visszaadja az elveszett kegyelmet és ismét Isten barátaivá tesz bennünket.

A halálos bűn a kárhozatra tesz bennünket érdemessé. A tökéletes bánat eltörli a bűnt és lehetővé teszi, hogy Isten örök kárhozat helyett ideiglenes büntetést mérjen ránk vezeklésképpen. Mint-hogy pedig Isten, az egyházatyák vélekedése szerint a bánat mélysége szerint mérsékli büntetésünket, nagyon lehetséges, hogy amennyiben igazán mélységes, nagy szeretetből fakad a bánatunk, Isten maradék nélkül elengedi

minden büntetésünket, amint ez Mária Magdolna és a jobb lator esetében történt.

Mivel a halálos bűn megfoszt bennünket Isten kegyelmétől, lehetetlenné teszi azt is, hogy az örökkévalóság szempontjából számításba vehető érdemeket szerezzünk. A tökéletes bánat visszاسzerzi számunkra Isten kegyelmét, következésképp lehetővé teszi, hogy érdemszerző cselekedeteket végezzünk, sőt visszاسzerzi a bűnbeesés előtt végzett jócselekedeteink természetfölötti értékét is.

A halálos bűn letörli a természetfölöttiség zománcát lelkünkről és kiöli belőle a keresztény erényeket, kivéve a hit és bizalom erényét, amelyek csak akkor vesznek el életképességüket, ha hitelenséggel, kétségbeeséssel vagy vakmerő bizakodással vétkeztünk. A tökéletes bánat visszaadja lel-

künknek a kegyelem életét, tehát az erények újraéledésének sincs többé semmi akadálya.

A bocsánatos bűn nem foszt ugyan meg bennünket Isten kegyelmétől és barátságától, de lagymataggá teszi szeretetünket és ellankasztja jócselekedetek végzésére irányuló buzgóságunkat. A tökéletes bánat eltörli bűneinket, tehát újra életre pezsdül buzgóságunk és elevenebbé lesz szeretetünk, nem is szólva arról, hogy jelentős mértékben mérsékeli ideiglenes büntetésünket is, amelyet a földi vagy a túlvilági életben kellene elszenvednünk.

Ezek a tökéletes bánat legszembezőkőbb kihatásai. Nem tudnám hát túlságos hévvel ajánlani önöknek is, meg saját magamnak is, hogy legyünk résen és bármi történik is, ne kövessünk el soha egyetlen halálos bűnt sem. Ha

azonban gyengeségünk, tudatlanságunk, a sátán fondorkodása vagy szenvedélyes heveségünk mégis bűnre vinne bennünket, ne késünk a tökéletes bánat felindításával és tegyük ezt azonnal, amikor ítélőképességünk ismét visszanyerte nyugalmát.

Egyesek erre ezt felelhetnék:

— Az az érzésem, mintha játékot űznénk a jó Istennel, ha közvetlenül azután, hogy megsértettük, mindjárt bocsánatkéréssel fordulnánk hozzá.

En pedig ezt felelem rá:

— Amennyiben csak a szájunkkal kérnénk tőle bocsánatot, a szívünkben pedig nem fájlalnánk, amit tettünk, akkor tényleg tiszteltlen komédia volna az egész, amely csak újabb terhet róna lelkiismeretünkre, ha azonban igazán fájlaljuk, hogy megbántottuk a mi jó Atyánkat, akkor egészen

bizonyos, hogy jó néven veszi bocsánatkérésünket.

Ennek megvilágítására álljon itt a liziói kis Szent életének egy epizódja:

— Egy kis ujonc, aki előzőleg megbántotta, bocsánatkéréssel jött hozzá. A kis ujoncmesternő, a későbbi Szent Terézke, ezekkel a szavakkal fogadta: „Ha tudná, milyen nagy az én örömöm! Soha ennyire tisztán nem éreztem, milyen szeretettel ölel bennünket magához Jézus, ha hibáinkért bocsánatot kérünk tőle! Ha bennem, gyarló teremtményben ilyen gyengéd szeretetet ébresztett az ön közeledése, mit érezhet Isten szíve, mikor visszatérünk hozzá? Bizonyára még sokkal gyorsabban elfelejti botlásainkat, mint ahogyan én elfelejtettem és soha többé nem fog még gondolni sem rájuk. Sőt ennél is többet tesz: még job-

ban fog szeretni bennünket, mint azelőtt, mielőtt megbántottuk volna . . .

És ez szószerint így is van. Igaz, hogy a gonosz ellenség a kishitű bizalmatlanság gondolatait igyekszik mindazok lelkébe beleszivároztatni, akiket előzőleg már bűnre vett, ő azonban mindig is a hazugság atyja volt s nem szabad rá hallgatnunk. Ha tehát netalán bűnre csábított volna, ne késlekedjél és indítsd fel magadban késedelem nélkül a tökéletes bánatot. Isten meg fog bocsátani és talán még nagyobb szeretettel ölel magához, mint azelőtt.

Aki súlyos bűnt követ el, az ismételten keresztrefeszíti Jézust, mert felújítja az okot, amelyért Ő a kereszthalált elszenvedte. A szent arsi plébános szavaival sürgetem tehát:

— Haladéktalanul vegyétek le Jézust a keresztről!

Vagyis: ha lehetséges, gyónjuk meg azonnal a bűnünket, amennyiben azonban ezt nem tudnánk rögtön megtenni, indítsuk fel bűnünk miatt a tökéletes bánatot. Igen: térjünk vissza késedelem nélkül Istenhez, bízunk rendületlenül az Ő irgalmasságában!

A tökéletes bánat, az Isten után való vágyódás és szeretet hatásának megvilágítására álljon itt a következő megtörtént eset:

— Cohen Hermann, mint zsidó család sarja látta meg a napvilágot 1821-ben, Hamburgban; 1847-ben, Isten kegyelmétől vezérelve katolikussá lett, majd belépett a Karmelbe, ahol izzó istenszeretettől fűtött beszédeivel és életének példájával nagyon sok lelket vezérelt vissza Isten közelébe. Lelkének fájó sebe maradt, hogy hoz-

zátartozóit hidegen hagyták tanítási és forró imáival sem tudta elérni, hogy lelkük megnyílják Isten kegyelmeinek befogadására. Fájdalma a tetőpontra hágott, amikor 1853-ban meghalt nagyon szeretett édesanyja, anélkül, hogy megkeresztelkedett volna. Nagy szívfájdalmával a szent arsi plébánoshoz menekült, aki a következő titokzatos szavakkal jött vigasztalására:

— Majd egyszer a Szeplőtelen ünnepén levelet fogsz kapni, amely vigasztalásodra lesz.

Ez a jövendölés 1861. december 8-án, a Szeplőtelen ünnepén vált valóra. Ekkor ugyanis egy jezsuita páter levelet nyújtott át neki, amelyben egy szentéletű egyén természetfölötti látomás alapján írja le Cohen asszony utolsó perceit s amely látomás hitelességéhez semmi kétség sem fér. A levél

írója ezeket mondja: „Nagy vakmerőségemben arra vetemedtem, hogy ezt kérdezzem az én Jézusomtól: — Hogyan tehetted meg Te, aki maga a Jóság vagy, hogy ellene állj P. Ágoston könyörgéseinek és megtagadd édesanyjától a megtérés kegyelmét? — Mire Jézus ezt felelte:

— A jószándékú imákat mindig meghallgatom és hogy ezt be is bizonyítsam, megengedem, hogy betekintést nyerj azon körülményekbe, amelyek P. Ágoston anyjának halálát megelőzték. És erre Jézus isteni fényének világosságánál megérttette velem, vagy inkább megmutatta azt, amit most elmondani készülök:

P. Ágoston édesanyja egészen közel volt már a halálhoz; eszméletlenül feküdt és alig volt benne élet. Ekkor Mária, a mi jó Anyánk,

odalépett szent Fia elé, leborult előtte és így könyörgött hozzá:

— Légy kegyelmes és irgalmazz annak a szegény léleknek, amely a kárhozat küszöbén áll! Hű szolgám, Ágoston anyjáról van szó. Mindennél drágább előtte ez a lélek a földön. Mennyit imádkozott érte s hányszor ajánlotta szívemnek gyengéd szeretetébe! Megengedhetem-e tehát, hogy mindörökre elveszék? Nem, ez a lélek az enyém, magamnak akarom, örökségképpen követelem tőled, mint a te véred és a keresztfa tövében elszenvedett gyötrelmeim árát!

És a szent Szűz könyörgése nem volt hiábavaló. Láttam, hogy természetfölötti világosság árad Cohen asszony lelkébe. Nagy változás megy végbe benne, Istenhez fordul és így szól:

— Jézus, Jézus, te, a keresztények Istene, Isten, akit a fiam

imád, hiszek benned, remélek benned, könyörülj rajtam!

A léleknek ebben a felkiáltásában, amely a tökéletes szeretet és egyúttal a keresztség után való vágyódás indulatát is magában foglalta, megigazulásra telált a halokló és eljutott Isten látására.”

Amint már mondtuk is: a tökéletes bánat indulata ismét a kegyelem állapotába helyezi a lelket és biztosítja számára az üdvösséget akkor is, ha meggyónni már nem tudna.

Ne tőrjünk meg tehát egy pillanatra sem a bűn szennyét a lelkünkön és főképp tegyük szokásunkká, logy soha ne térjünk éjszakai pihenésre anélkül, hogy előbb lelkünket a tökéletes szeretet és bánat indulatainak felgerjesztésével a bűnnek minden foltjától meg nem tisztítottuk volna.

X.

A tökéletes bánat indulatát csakúgy, mint a szeretetét, könnyű felindítani.

Előrebocsátjuk, hogy saját erőnkől, Isten kegyelme nélkül egyetlen cselekedetünket sem vagyunk képesek természetfölötti értékűvé tenni. Hiszen a vadonc sem hozhat nemes gyümölcsöt mindaddig, amíg nemes ágat nem oltanak belé. Isten azonban az Ő végtelen jóságában mindig készen van rá, hogy kegyelmeit árássa ránk, ha mi ezt tőle kérjük, sőt esetenként még akkor is megajándékoz bennünket vele, ha mi nem gondolunk rá, hogy tőle ezeket a természetfölötti ajándékokat kérjük. Ez azonban inkább a kivételes esetek közé számítódik; szabály az, hogy gyermek módjára kérnünk kell jó Atyánktól azokat a kegyelemkinccseket, amelyeket elnyerni kívá-

nunk. Tudjuk ezt Ótőle magától is: „KérjeteK és adatik nektek; zörgessetek és megnyittatik nektek.” (Lk. 11. 9.)

Az imádság kegyelmét mindenkinek megadja Isten s ha nekünk komoly vágyunk, hogy teljes értékű legyen az istenszeretetünk és a bűnbánatunk, csak kérnünk kell és Ő megadja a kegyelmet, hogy neki tetsző módon tudjuk a bűnbánat és a szeretet indulatait felgerjeszteni.

Nagyon nehéz-e imádkozni? Nagyon nehéz-e Istentől ezt a kegyelmet kérni? Kell-e valamely különleges felkészültség hozzá, hogy ezt mondjuk a jó Istennek: „Uram, segíts, hogy igazi bánkódással sirassam meg bűneimet?” Vagy hogy ezt mondjuk neki: „Atyám, szeretlek!” Ugy-e, nem nehéz? Már pedig aki ezt szívből, becsületes akarással tudja monda-

ni, az máris felindította szívében a tökéletes szeretet és a tökéletes bánat gerjedelmét.

Ne felejtsük el, hogy Isten kivétel nélkül minden embert az örök boldogságra teremtett és Urunk Jézus kivétel nélkül mindnyájunk előtt megnyitotta az üdvösség ajtaját, mikor a legembertelenebb szenvedést, a leggyötrelmesebb halált magára vállalta a megmentésünkért. De ha csakugyan az a mindnyájunk rendeltése, hogy az örök boldogságra eljussunk, hogyan üdvözülhettek azok, akik a penitenciatartás szentségének elrendelése előtt éltek vagy akiket azóta is életkörülményeik, ismeretek hiánya stb. tartanak távol ettől a nagy szentségtől? Lehetséges volna-e, hogy a Krisztus Urunk előtt élt zsidók és pogányok mindnyájan elkárhoztak, vagy hogy mindazok előtt el

legyen zárva az üdvösség útja, akik még napjainkban sem ismerték meg a penitenciatartás szentiségének áldásait vagy bármely más okból nem élhetnek vele?

Valóban: ha nem élne a lelkekben a beléjük oltott szerető vágyódás az Isten után és ebből kifolyólag a lélek megtisztulásának lehetősége, milliók és milliók pusztulnának el. Így azonban megnyeri számukra bűneik bocsánatát a tökéletes szeretet és az abból fakadó bűnbánat. Ha nem így állna a dolog, el sem hihetnénk, hogy Isten valóban mindenkinek az üdvösségét akarja.

Így azonban nem kételkedhetünk benne, nemcsak azért, mert a szeretet és az ebből fakadó bánat tisztára mossa lelkünket a bűn minden szennyétől, de azért is, mert a tökéletes szeretet és a tökéletes bánat indulatát mindenki

— igaz és bűnös egyaránt — könnyen felindíthatja.

Nagyon téved tehát, aki azt hiszi, hogy Istent csak a kiválasztott lelkek, a Szent Teréziák, a Szent Ágostonok, Szent Vincék, Don Boscók, Assisi Szent Ferencek tudják tökéletes szeretettel szeretni, következésképp a tökéletes szeretet és a tökéletes bánat felindítására is csak az ő lelki beállítottságuk alkalmas. Szerencsére nem ez a helyzet, mert mindenki mindenkor felindíthatja a tökéletes bánatot, hacsak az akaratbeli készség megvan hozzá. Ahhoz természetesen kétség sem fér, hogy az Istennel közelebbi kapcsolatban élő, mélyen vallásos lelkek ezt könnyebben teszik. Hiszen ők az istenszeretet légkörében élnek és olyan természetes könnyedséggel hajlik a lelkük a tökéletes szeretet vagy a tökéletes bánat indula-

tának a felgerjesztésére, mint ahogyan egy testi mozdulatot végeznek vagy lélegzetet vesznek.

Ha e könyvecském szülők vagy nevelők kezébe kerülne, nagyon kérem őket: szoktassák rá gyermekeiket és növendékeiket a tökéletes bánat gyakorlására. Magyarázzák el nekik: melyek ennek a gyakorlatnak az előnyei és haszanak oda, hogy esti imájuknak is lényeges részét képezze a tökéletes bánat felindítása, de használják fel a kegyelemnek ezt az eszközét akkor is, amikor valamely útra indulnak, mikor kocsira, vonatra stb. szállnak.

A kicsikék hittanóráján gyakran fel szoktam tenni ezt a kérdést:

— Kit bántottatok meg, mikor verekedtetek, mikor illetlenek, engedetlenek voltatok, mikor hazudtatok, loptatok, torkoskodtatok?

A kicsinyek ilyenkor kórusban felelik:

— Jézust, aki értünk vérrel verítékezett, akit megostoroztak, tövissel megkoronáztak, keresztre feszítettek...

— És mit mondtok ti ennek a jó Jézusnak?

— Jézusom, irgalom! Nagyon szeretlek és fáj a szívem, hogy megszorítottalak. Kérlek, moss tisztára szent véreddel!

Nem egy szempárban ragyog ilyenkor fényes könnycsepp, amint általában az a tapasztalatom, hogy a gyermekek lelkét is Urunk kínszenvedésének szemléltetésével lehet legkönnyebben tökéletes bánatra indítani. Fokozhatjuk a hatást Nellike, vagy egyéb gyermekszentek példájának ismertetésével, akik már mint aprócska gyermekek megértették: mit tett ér-

tünk jó Jézusunk s mivel tartozunk mi neki mindezért?

Nem ajánlhatjuk eléggé melegen a betegápolóknak sem, hogy betegeiket a tökéletes szeretet és bűnbánat világába tartozó röpmák gyakori ismétlésére szoktassák. Pl. „Uram, mindenek fölött szeretlek!” — „Sajnálom, hogy megbántottalak téged, aki annyira jó vagy!” — „Jézusom édes Szíve, add, hogy mindig jobban szeresselek!” Csókoltassák meg velük továbbá időnkint a feszületet.

Tegyék ezt akkor is, ha a beteg már felvette volna a betegek szentségeit, hogy szeretetét ezáltal is tökéletesbítsék; hadd törlessze ezáltal is a tartozást, amelyet bűneiért elszenvednie kell.

Még fontosabb a tökéletes bánat felindítása azoknál a betegeknél, akik bármely oknál fogva nem tudtak meggyónni, mert ezek-

re nézve ez az egyetlen módja annak, hogy bűneiktől megtisztulva léphessék át az örökkévalóság küszöbét.

Hogy mennyi jót tehetnek a lelkekkel azok, akiknek gyakorlatuk van a tökéletes bánat felindításában, annak megvilágítására elmondjuk a következő kis történetet:

Egy 10—11 év körüli leányka anyjával és nagynénjével a bécsi Ringszínház nézőterén tartózkodott, mikor ott 1881. dec. 8-án tűzvész ütött ki, amelynek 300 emberélet esett áldozatul. A leányka így beszélt el ottani szereplését hitoktatójának:

-- Mikor láttuk, hogy lángok törnek elő a színpadról, leírhatatlan rémület fogott el bennünket. Felugráltunk helyeinkről és menekülni próbáltunk. Az első emeletig csak lejutottunk, de itt már

olyan sűrű volt a menekülők tömege, hogy nem tudtunk előbbre jutni, annál kevésbé, mert a sűrű füstben nem láttunk semmit. Anyám el is szakadt tőlünk, minket a nénivel pedig sodort magával az emberáradat. Egy tágas helyiségbe jutottunk, ahol szintén nagy volt a füst és a forróság, de egy úr bezúzta az ablaküveget, mire kissé több levegőnk lett. Borzasztó jajveszékelés töltötte be a levegőt. Lehattunk a szobában vagy negyvenen, köztük, úgy láttam, sok zsidó. Menekülésre nem igen lehetett gondolni, biztosra vettük, hogy ott pusztulunk el, mert több kijárata nem volt a helyiségnek, mint amelyen bejöttünk, arra meg nem mehettünk, mert egyre tódultak még be rajta az emberek. Elkezdtem hát imádkozni. A tökéletes bánat imáját mondtam hangosan. Az emberek ele-

inte csak jajgattak, de aztán kezdtek ők is velem mondani s utóbb már majdnem valamennyien imádkozták velünk. Hogy hányan menekültek meg közülük, nem tudom. Többen leugrottak az ablakból, mások elájultak. Engem zsákban bocsátottak le a tűzoltók az ablakból, de a nénim bennégett. Ő figyelmeztetett, hogy kezdjek hangosan imádkozni.

XI.

Hogyan indítsuk fel a tökéletes bánatot.

Előrebocsátom, hogy a forma-
ság itt teljesen mellékes. A lényeg
az, hogy szeretettel gondoljunk Is-
tenre, aki végtelenül jó és sajnál-
kozzunk azon, hogy ezt a jóságos
Atyát megbántottuk; egyúttal ter-
mészetesen azt is feltesszük ma-
gunkban, hogy őt soha többé meg-
bántani nem fogjuk.

Istent már akkor is szeretjük,
amikor őt szeretni *akarjuk*. Ha e
törekvésünket bármily módon for-
mába öltöztetjük, akkor már a sze-
retet indulatával hódolunk Isten
előtt. Nincs rá semmi szükség,
hogy hangzatos szólamok után ke-
resgéljünk, hogy agyongyötörjük
az agyunkat Istenhez méltó ma-
gasztos kifejezések után kutatva:
ha nagy jóakarattal, gyermeki ő-

szinteséggel csak ennyit mondunk: „Istenem, szeretlek!” — „Jézusom édes Szíve, add, hogy mindig jobban szeresselek!”, akkor már kész a szívünkben a szeretet indulata. Ha pedig ebből a szeretetből kiindulva sajnálkozunk rajta, hogy ezt a mi jószágos Atyánkat megszorítottuk és él bennünk a vágy, hogy őt soha többé meg ne bántuk, sőt lehetőleg minden cselekedetünkkel örömet szerezzünk neki, akkor jó és tökéletes a bánatunk és már tisztára is mosta a lelkünket.

Sőt ennél is többet mondok: ha valaki áhítatos lélekkel hallgatja végig a szentmisét, vagy végzi el a kereszttutát, bensőséges szeretettel csókolja meg a feszületet vagy imádkozza el a Miatyánk első három kérését, az már olyan szeretetről tesz bizonyosságot, amely alkalmas rá, hogy a bűnöket eltö-

rölje. Menjünk-e még tovább egy lépéssel? A szeretet indulatának felgerjesztéséhez nincs is okvetlenül szükség szavakra; elég, ha csupán a szívünkben, az akaratunkban indítjuk fel ezt az indulatot.

Az emberek nem látnak bele a szívekbe; külső jelekre, szavakra vannak tehát utalva, hogy megtudják, mit érzünk, mit gondolunk; Isten azonban olvas a lelkünkben, tudja, hogy rágondolunk s hogy szeretettel fordul feléje a szívünk.

Ilyenmódon még egy haldokló is felindíthatja magában a tökéletes szeretetet, még akkor is, ha már sem beszélni, sem mozdulni nem tud. Ugyanezt mondja az Egyház a tökéletes bánatról is. Ha tehát halálos ágyamon, amikor külső jelekkel egyáltalán nem tudom már kifejezésre juttatni gondolataimat és érzelmeimet, saj-

nálkozva. gondolk rá, hogy megbántottam a jóságos Istent, az én mennyei Atyámat és gondolatban ilyenféleképpen fohászok hozzá: „Istenem, bánom, hogy megbántottalak!” — „Sajnálom, hogy vétkeztem, légy irgalommal hozzám!” — „Jézusom, irgalom!”, akkor már az a bánat él lelkemben, amely azt minden bünszennytől tisztára mossa és ismét a kegyelem állapotába helyezi. Annak is tökéletes a bánata, akit a pokoltól való félelem indít rá, hogy a bűnt gyűlölje, amely őt a jóságos Isten Szívétől elszakítja. Ennek az érzelmeit hozzávetőleg így fejezhetjük ki: „Utálok és gyűlölöm minden bűnömet, mert azok mindörökké elszakítanak tőled és a kárhozatra vinnének.”

Szavakra azonban természetesen ebben az esetben sincs szükség; fő az, hogy szívből sajnálkozzunk

elkövetett bűneinken, ellenszenvvel gondoljunk rájuk és meglegyen az erős elhatározásunk, hogy a jövőben, bármi történjék is, nem fogjuk azokat elkövetni.

Amint a tökéletes szeretet lényegéhez egyáltalán nem tartozik hozzá, hogy érzelmekben is megnyilvánuljon, úgy a bűnbánat is tökéletes lehet akkor is, ha egyáltalán semmi érzelem nem kíséri. Szent Tamás is ezt mondja: „Bármily csekély legyen is a fájdalomunk, amelyet bűneink elkövetésén érzünk, tökéletes a bánatunk, ha nem hiányzik belőle az őszinte sajnálkozás azon, hogy megbántottuk a jóságos Istent. Az ilyen bánat már elegendő mindenféle bűnnek az eltörlésére.”

A tökéletes szeretet felindításához csakúgy, mint a tökéletes bánatéhoz is elegendő egy szempillantás, mert amint egy pillanat

alatt vétkezhetünk és elszakadhatunk Istentől, éppen úgy vissza is térhetünk hozzá, az Ő atyai szívére egy rövid gondolatnyi idő, egy szempillantás alatt. Itt ismét Szent Tamás szavait idézzük: „Abban a pillanatban, amikor felindítjuk magunkban a tökéletes bánatot, már meg is nyertük bűneink bocsánatát.” Ugyanerre tanít bennünket a Szentírás is, mert bűnének mérlegelése után alig mondta ki Dávid e szavakat: „Vétkeztem az Úr ellen” Isten azonnal tudomására hozta Náthán próféta által: „Az Úr pedig elvette bűnödöt.”

Ebből is látjuk, hogy Isten kegyelmével nem nehéz lelkünkben a tökéletes szeretet és tökéletes bánat felindítását felébreszteni. Ezt a kegyelmet azonban kérnünk kell Istentől, és pedig nem csupán akkor, amikor éppen szükségünk van rá, de kérjük minél

gyakrabban: „Jó Istenem, add meg a kegyelmet, hogy ne vétkezzem. De ha mégis bűnbe estem volna, segíts, hogy azt azonnal megbánjam.” „Istenem, add meg nekem a tökéletes szeretet és a tökéletes bánat kegyelmét.” — „Jó Atyám, segíts, hogy halálom óráján is tökéletes szeretettel, tökéletes bánkódással tudjam megbánni bűneimet!”

XII.

Feleletek a netalán felmerülhető kétségekre.

I. Valaki ezt mondhatja: Szeretem Istent, de nem érzem ezt a szeretetet úgy, amint érzem, hogy pl. a szüleimet, barátaimat, a hozzám tartozókat szeretem.

Felelet: Fentebb már mondtuk, hogy a szeretet, és éppen a komoly, értékes szeretet lényege nem érzelemben, de az akaratban áll. Igazán akkor szereted Istent, ha őszintén elmondhatod: kész vagyok minden áldozatra inkább, mint hogy Istent megbántsam. Ez a szeretet pedig nem az érzelemből, de az akaratból sarjad.

II. Ha szüleimet vagy egy jóbarátot megbántottam, valóságos fájdalmat érzek miatta. Ha vétkeztem, nem érzem ezt a fájdalmat,

noha sajnálom, hogy megbántottam a jó Istent.

Felelet: Erre is azt válaszoljuk, amit fentebb mondtunk: a bánatnak sem az érzelem, de az akaratbeli elhatározás a lényeges kelléke. Ha ezt tudjuk mondani: „szerezném, ha nem vétkeztem volna és ezentúl bármily áldozatra kész leszek inkább, mint hogy vétkezzem” — akkor tökéletes a bánatunk.

III. Nem érzek fájdalmat a bűneimen és nem is sajnálom, hogy nincs ilyen fájdalmam.

Felelet: Erős elhatározásod-e, hogy nem vétkezel többé és kész vagy-e rá, hogy jóvátedd a kárt, amit vétkeiddel okoztál? Kerülni akard-e a bűnre vivő alkalmakat? — Ha igen, akkor jó a bánatod. Hogy tökéletes-e vagy tökéletlen, az attól függ: milyen szempontok indítanak a bűn útá-

latára? De ha azt mondod, hogy nem akarsz többé vétkezni, azt azonban nem tudod elhatározni, hogy elkerülöd azokat az alkalmakat, amelyek eddig is bűnre vittek, akkor nem valódi a bánatod. Ebben az esetben imádkozzál Istenhez a tökéletes bánat kegyelméért.

IV. Ha tökéletes a bánatom, megnyerem bűneim bocsánatát. Következésképp nem is szükséges, hogy azokat meg is gyónjam.

Felelet: A tökéletes bánat nyomán csak akkor nyernek bocsánatot a bűneink, ha él bennünk a komoly jószándék, hogy azokat meg is gyónjuk, mihelyt alkalmunk lesz rá. Ennek a szándéknak ha nem is kimondottan, de hallgatólagosan mindenképp benn kell foglaltatnia a bánatunkban. Ha nincs meg benne, akkor nem őszinte a bánatunk, mert nem va-

gyunk hajlandók teljesíteni azokat a feltételeket, amelyekhez Isten a bocsánatát kötötte.

V. Amennyiben nem gyónnám meg a tökéletes bánat felindításával eltörölt bűneimet, új életre támadnak-e azok a lelkekben?

Felelet: A már megbocsátott bűnök soha többé új életre nem kelnek, de szentségtörést követsz el, ha azokat legközelebbi gyónásodban meg nem vallod, mert megszeged azt a törvényt, amely arra kötelez, hogy a keresztség után elkövetett minden halálos bűnt meggyónjunk.

VI. Nem tudom átlátni: mi értelme lehet ennek a törvénynek akkor, amikor már megbocsátott bűnökről van szó?

Felelet: Ha nem értjük meg egy törvény jelentőségét, az még nem ment fel a vele szemben fennálló kötelezettségünk alól. Világi

törvényeink közt is sok az olyan, amelynek a célszerűségét nem látjuk át, de azért mégis engedelmességgel tartozunk neki.

A szóban forgó törvénynek sok a miértje, de tökéletesen elég lesz, ha csak egyet veszünk most boncolás alá. A megbántott uralkodónak joga, hogy meghatározza a feltételeket, amelyekhez bocsánatát köti. Az ószövetségben, tehát Megváltónk eljövetele előtt a tökéletes szeretetből fakadó bánat volt a megbocsátás előfeltétele. Az újszövetségben úgy módosult Istennek ez a követelménye, hogy minden halálos bűnt meg kell gyónnunk az arra felhatalmazott papnak. Ettől a követelménytől csak akkor tekint el, ha megvan ugyan bennünk a jószándék, hogy meggyónunk, erre azonban nincs alkalom, akár azért, mert nincs a közelben pap, akár mert a beteg

elvesztette beszélőképességét vagy más nyelven beszél, mint a pap. Ebben az esetben ismét elfogadja Isten a bűnbocsánat alapjául a tökéletes bánatot, azt azonban nem engedi, hogy ez kibúvó legyen a bűnvallomás kötelezettsége alól. Megkívánja tehát, hogy bűnünket a legelső alkalommal, amikor erre a lehetőség megvan, meg is gyónjuk. Kihangsúlyozódik ezzel az a szoros gyermeki viszony, amely Egyházunkhoz, ehhez a mi legjobb anyánkhoz kapcsol bennünket. Isten az Egyházra bízta bűnöket megbocsátó jogát. Ő maga csak akkor él vele, amikor azt valamely elháríthatatlan nehézség akadályozza abban, hogy ezt az Istentől nyert jogát gyakorolja. Ezt így is mondhatjuk: a tökéletes bánat által megnyerjük Isten bocsánatát, Ő azonban megkívánja, hogy, amennyiben ez lehetséges,

az Egyház bocsánatát is kikérjük a szentgyónásban.

Ne gondolja senki, hogy az ószövetség emberei szerencsésebb helyzetben voltak bűnbocsánat szempontjából, mint mi, újszövetségiek. Korántsem!

Mi már csak azért is könnyebben nyerjük el bűneink bocsánatát, mert a gyónás mellett a tökéletlen bánat is megszerzi számunkra bűneink eltörlését.

Nagyobb bizonyosságot nyújt továbbá a gyónás bűneink bocsánatát illetően és így alkalmasabb rá, hogy lelkünk békéjét biztosítsa. Erre nézve álljon itt Neville protestáns hittudós, a genfi akadémia tagjának vallomása: „Ki az köztünk, aki nem vetett egy-egy irigykedő pillantást a gyóntatószék felé? Ki nem vágyódott már azután, hogy lelki nyugtalanságai közt, az isteni megbocsátás bizony-

talanságának az érzetében olyan ajakról hallja a bűnbocsánat ígét, amely Krisztus felhatalmazásából mondja: Menj békével, bűneid meg vannak bocsátva.”

További előnyei a gyónásnak, hogy gyarapítja a lélek meglevő kegyelemkészletét, csökkenti az ideigtartó büntetést, amelyet bűneink által megérdemeltünk, erősíti az akaratot, különösen a szokásos bűnökkel szemben. Nagy kegyelmi gyarapodást jelent továbbá a gyónóra nézve mindaz az üdvös intés és tanítás, amelyben a gyónató részesíti.

Emlékezzünk rá, hogy isteni Üdvözítőnk meggyógyította ugyan a bélpoklosokat, de megkívánta tőlük, hogy a papoknak megmutassák magukat. Az Apostolok Cselekedeteiben pedig azt olvassuk, hogy Szent Pál megtért és megigazult volt már akkor, mikor a meny-

nyei hang Ananiáshoz utasította.

VII. Ha a tökéletes bánat felindítása után visszanyerte lelkünk a kegyelem állapotát, nemde akkor a szentáldozáshoz is járulhatunk, még mielőtt gyóntunk volna?

Felelet: A tridenti zsinat ezt mondja: „Aki a szentáldozáshoz akar járulni, gondoljon az Apostol szavaira: az ember vizsgálja meg magát. E vizsgálat szükséges, mert senki, aki súlyos bűn tudatában él, még ha megbánta is azt, *nem járulhat az Úr asztalához, ha előbb a szentségi gyónást el nem végezte.*”

A tökéletes szeretetből fakadó bánat által visszaszerzett kegyelmi állapot feljogosít ugyan a bér-málás, a házasság és az utolsó kenet szentségének felvételére, de általános a fölfogás, hogy e szentségek felvételénél is tanácsosabb, ha nem hagyatkozunk a tökéletes bánatra, de meggyónunk, mert így

biztosabbak lehetünk róla, hogy nem vesszük fel azokat méltatlanul.

VIII. Annak ellenére, hogy gyakran felindítom a tökéletes bánatot s hogy gyakran gyónok, nem tudok megszabadulni bizonyos bűnöknek az emlékeitől.

Felelet: A tökéletes szeretetből fakadó bánat és a szentségi gyónás eltörli a bűnöket, az emléküket azonban nem semmisíti meg. Téved tehát, aki azt hiszi, hogy nem bocsáttattak meg a bűnei, mert az emléküek nem halt ki a lelkéből.

Igen, az Úr megengedi, hogy bűneinkre visszaemlékezzünk, hogy nyomorúságunk emléke alázatossá tegyen bennünket. De teszi ezt azért is, hogy minket is készségeesebbé tegyen a megbocsátásra azokkal szemben, akik megbántottak, megemlékezzén arról, hogy

mi magunk is bocsánatra szorunk; továbbá, hogy részvevő megértéssel legyünk a bűnösök iránt, mert hiszen magunk is vétkeztünk és állandóan bűnveszélyben forogunk; legfőképpen pedig azért, hogy hálásak legyünk Isten iránt, amiért nem engedeti meghalunk, amikor súlyos bűn állapotában voltunk és kárhozatra lettünk volna érdemesek, de megbocsátott és meghagyta bűneink emlékét, hogy azokra gondolva fokozott mértékben megbecsüljük istengyermeki mivoltunkat és éberebb gonddal vigyázzunk, hogy azt el ne veszítsük.

Ha a gonosz ellenség felvillogtatja előtted bűneid emlékét, hogy azokban gyönyörűségedet találd és ismételt elkövetésükre vágyat ébresszen benned, emeld szívedet szeretettel a jó Istenhez és beszélj hozzá ilyenformán: „Jó Atyám, is-

mételten egész lelkemből bánom ezt a bűnömet. Kegyelmed segítségével mindenkorra elfordulok tőle, hogy soha többé el ne kövessem.” Ilyen módon újra meg újra áldozatot ajánlasz fel Istennek: megalázkodó, szerető szíved áldozatát, és érdemeidet gyarapítod, valahányszor ismételten megbánod az elkövetett bűnt.

Ha azért emlékeztetne a sátán valamely bűnödre, hogy kétségbeesésbe hajtson, a feltétlen bizalom felindításával teheted ártalmatlanná mesterkedéseit. Ilyenkor így imádkozzál Istenhez: „Jó Uram, bízom benne, hogy megbocsátottad bűnömet. Szeretlek egész szívemből és kérlek, tökéletesítsd bennem a szereteted.”

Bűneidnek e meg-megújuló megútálásával csak növekedni fog benned az éber ellenállás mindenfajta kísértéssel szemben, akara-

tođ pedig megerősödik a jóban, olyannyira, hogy a gonosz ellenség minden próbálkozása hatás nélkül visszapattan lelkedről.

Szent Brigitta látomásaiban olvassuk, hogy a gonosz lelkek ezt beszélték egymás közt Mária Magdolnáról: „Nem kaphatjuk meg többé. Pedig sokat veszítettünk benne. Könnyeivel, amelyekkel bűneit siratja, állandóan olyan tisztára mossa lelkét, hogy még csak ránézni sem merünk és olyan nagy a buzgósága Isten szolgálatában, hogy félünk még csak a közelébe is kerülni.”

Ami a sátánt távoltage tőlünk, a bűnbánat, az vissz bennünket közel a jó Istenhez.

Fontoljuk még meg, hogy minden jócselekedet, amelyet a kegyelem állapotában végzünk, növeli lelkünk kegyelemkincseit itt a földön és nagyobbítja dicsősé-

günket, amely az örökkévalóságban vár reánk. A szeretet és a bűnbánat indulatai pedig elsőrangú istenszolgálati cselekmények; tehát minél gyakrabban indítjuk fel azokat szívünkben, annál közelebb jutunk Istenhez már itt a földön, de a mennyországban is.

IX. Nem közelfekvő-e a veszély, hogy ha ennyire könnyű a bűnök bocsánatát megnyerni, ez csak arra lesz ok, hogy könnyebben vétkezzünk, hogy kevesebb ellenállást fejtünk ki szenvedélyeink lázongásával szemben?

Felelet: Hogy ez a feltevés csak a sátán megtévesztésre irányuló ármánykodása, azt megértjük, ha a következőket átgondoljuk:

a) Ha vétkezzünk, ki biztosít minket arról, hogy időnk lesz bűneinket megbánni? Hányan haltak meg a bűn elkövetésének pillanatában? Nem érhet-e minket is ez a sors?

b) De ha nem halnánk is meg akkor, lehet-e valamilyes biztosítékunk arra, hogy később meg tudjuk bánni a bűnünket? Hogy Isten megadja a tökéletes szeretetből fakadó bánat kegyelmét akkor is, amikor e kegyelemben vakmerően bizakodva vétkeztünk atyai jósága ellen? Mert hiszen tudjuk, hogy bűneink bocsánatára távolról sem elegendő, ha csak ajkunkkal mondjuk el a bánat szavait, hogy pedig lelkünkben át is éljük, amit mondunk, ahhoz Isten kegyelme szükséges. Már pedig nem merném állítani, hogy Ő azoknak is megadja ezt a kegyelmet, akik kihívó könnyelműséggel szálltak szembe akaratával. De egyébként is nem volna-e a legnagyobbfokú dőreség és alacsonyság, ha játékot űznénk Istennek ezzel a drága kegyelemajándékával?

c) Gondoljuk meg továbbá: oko-

san cselekszik-e és biztos lehet-e céljának eléréséről az, aki le-le-tér e cél felé vivő útról és idegen területeken fut különféle kedvteléseit után? Remélheti-e valaki, hogy Istenhez jut a számára megszabott idő, földi életének ideje alatt, ha meg-megáll az Istenhez vezető úton sőt visszacsúszásokat is megenged magának? Szerencsére azonban mindazok, akik gyakran felindítják lelkükben a szeretet és bűnbánat érzelmeit, természetesen óvakodni fognak a büntől. Az ilyeneket a sátán sohasem fogja egykönnyen bűnre csábítani, még akkor sem, ha jól tudják, hogy aránylag könnyen megnyerhetik bűneik bocsánatát.

Becsüljük tehát nagyra a tökéletes bánat kegyelemajándékát és éljünk vele olyan gyakran, amint csak megtehetjük.

XIII.

A legszebb földi érték.

Amit a következőkben elmondani akarunk, egyszerű legenda csupán, a tanulság azonban, amelyet magában foglal, élesen domborítja ki azt a gondolatot, amelynek népszerűsítésére ez a kis munka íródott.

Egy napon azzal a megbízással küldte az Úr egyik angyalát a földre, hogy ott a legszebb földi értéket felkeresse.

Az angyal harctérre érkezett, amely hullákkal volt tele. Egy hős éppen halálküzdelmét vívta s sebeitől dúsan patakzott a vér. Az angyal tisztelettel állt meg a haldokló előtt és vérének egy cseppjét magával vitte az Úr trónja elé.

— Igazad van — szólt az Úr — drága érték, szép dolog a hazáért

kiontott vér, de nem legszebb a földi értékek közt.

Az angyal ismét visszatért a földre és ezúttal frissen hantolt sír előtt állt meg, mely körül szegények és árvák serege siratta meghalt jótevőjét. Az angyal gyönyörködve nézte a ragyogó hálakönynyeket és örömmel ragadott fel egyet, hogy azt az Úrnak bemutassa.

Isten is jótetszéssel nézte a kristályos könnycseppet, amely a szíveket betöltő hála nyomán fakadt, de tagadólag rázta meg a fejét.

— Szép, nagyon szép dolog a hála könnye, de nem a legdrágább érték a földön.

Az angyal újra meg újra leszállt a földre s az emberi lélek szebbnél szebb értékeit gyűjtötte csokorba, hogy Ura kívánságának eleget tegyen, de mindhiába: Isten szeme sem a harmatgyöngyös fűszálban, sem az ártatlan gyermek

mosolyában, sem az anya áldozatos szeretetében nem látta a legfőbb földi értéket.

Az angyal már csüggedni kezdett, mikor egy alkalommal sírdogáló öreg emberen akadt meg a tekintete. Részvétellel közeledett feléje, hogy megtudakolja: mi fáj a szívének? Az aggastyán ráemelte könnyfátyolos tekintetét és szomorúan ezt felelte: „Ifjúságom bűneit siratom.”

Az angyal felismerte a bánatkönnny mindennél nagyobb értékét és várakozásteljes örömmel repült fel vele Isten elé; az Úr pedig elfogadta az adományt.

— Igazad van, — szólt az angyalhoz fordulva — a bánatkönnny a legszebb érték a világon.

A legenda talán túloz kissé, de lényegében mégis az Úr Jézusnak az evangéliumban megörökített ígéire támaszkodik:

— A mennyek országában nagyobb lesz az öröm egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akiknek nincs szükségük bűnbánatra.”

Nem, mintha az érintetlen ártatlanságnak kisebb volna az értéke, de mindennél valószínűbb, hogy a megtért bűnös lelkesebb szeretettel fogja körül Istenét, aki őt alacsonyságából kiemelte, mint azok, akik soha nem nélkülözték az ő közelségének áldásait és lendületesebb buzgalommal igyekszik azon, hogy apostolává legyen mindenkinek, aki még Istentől távol járva, nem ismerte meg az ő szeretetét, mint azok, akik állandóan ennek a szeretetnek a fénykörében élnek.

Mindezek alapján is könnyű tehát elhinnünk, hogy Isten előtt csakugyan a bánatkönny a legdrágább földi érték.

FÜGGELÉK

A mindennapi lelkiismeretvizsgálatról.

Ajánlottuk már, hogy soha senki ne térjen éjszakai pihenésre anélkül, hogy lelkét a tökéletes bánat felindításával minden bűntől tisztára nem mosta volna. Ebbe a gondolatba kapcsolódva, most arra kérjük olvasóinkat: tegyék szokásukká, hogy minden este gondolják át lelkiismeretesen: hogyan töltötték el a napjukat, miben, hol vétettek Isten törvényei, állapotbeli kötelességeik ellen? Első sorban megint a szülőket és nevelőket kérjük: szoktassák rá gyermekeiket, neveltjeiket az esti lelkiismeretvizsgálásra. Nagy jót tesznek ezáltal velük, mert hiszen átütő erejű fontosságú kérdés, hogy önmagunkat, lelkünk állapotát mindig jobban megismerjük;

hogy lássuk: előbbre haladunk-e a tökéletesség útján, vagy visszafelé csúszunk? Olyan fontos ezt napról-napra tudnunk, mint amennyire fontos az üzleti életben a könyvelés, a számadások pontos vezetése. Még pogány bölcselők is gyakorolták és ajánlották a mindennapi lelkiismeretvizsgálatot.

Hogy e gyakorlat keresztülvitelében segítségükre legyünk, a következőkben ismertetni fogjuk a napi lelkiismeretvizsgálásnak egy nagyon könnyű módját, amelyet azután kiki a saját szükségleteinek megfelelően módosíthat.

Mindenekelőtt rövid fohással Istenhez emeljük lelkünket. Pl. ilyen módon: „Jó Istenem, add világosságodat, hogy meglássam: hogyan töltöttem mai napomat és segíts, hogy bűneimet megbánjam és bocsánatodat elnyerjem.”

Azután gondoljuk át napi köte-

lességeinket, amelyek Istennel, embertársainkkal és saját magunkkal szemben köteleznek bennünket; vegyük őket sorra és adjunk magunknak számot róla: hogyan teljesítettük azokat s miben vétettünk azok ellen?

Isten iránti kötelességek:

Felébredéskor Istennek ajánlottam-e szívemet, egész napomat?

Elvégeztem-e a reggeli imát? S hogyan?

Isten nevét nem vettem hiába?

(Vasárnap s ünnepen) Misét hallgattam-e? Hogyan?

Tiszteletteljes volt-e a magatartásom a templomban?

Gondoltam-e a nap folyamán Isten jelenlétére?

Hitellenes dolgokat olvastam-e, hallgattam-e?

Gondoltam-e rá, hogy Isten di-

csőségét szolgáljam minden munkámmal?

Felebarátaim iránti kötelességek.

Békés, szeretetteljes, szolgálatkész voltam-e embertársaimmal szemben?

Engedelmeskedtem-e azoknak, akiknek engedelmességgel tartozom?

Nem okoztam-e másoknak lelki vagy testi fájdalmat, szomorúságot?

Nem okoztam-e kárt valakinek?

Nem beszéltem-e szükség nélkül mások hibáiról?

Nem gúnyolódtam?

Tettem-e szívességet valakinek?

Önmagam iránti kötelességek.

Nem voltam-e szertelen, hiú, haragos, kevély, önző, érzékenykedő, kényeskedő, hanyag?

Nem voltak-e tisztátalan gondolataim?

Óriztem-e gondolataimat a kritizálódás szellemétől?

Egyeneslelkű, igazmondó voltam-e?

Lelkiismeretesen teljesítettem-e napi kötelességeimet?

Hoztam-e a nap folyamán valamely nem kötelező áldozatot?

Tettem-e valamit főhibám leküzdésére?

Nyugodtan jelennék-e meg Isten ítélőszéke előtt, ha ma éjjel meg kellene hálnom?

Mindezek átgondolása után igyekezzünk megérteni, hogy hibáink és mulasztásaink, mint mennyi szembehelyezkedés Isten akaratával, megbántják a mi jó mennyei Atyánkat, beszennyezik lelkünket, megrontják jellemünket. Bánjuk meg tehát azokat és tegyük fel magunkban, hogy a jö-

vőben erős akarattal védekezünk ellenük.

Mondjuk el azután ezt vagy valamely ehhez hasonló fohászt: „Jóságos Istenem, egész lelkemből bánom minden bűnömet, útalom azokat, mint végtelen Felséged megbántását, Urunk Jézus halálának okozóját és saját lelkem lealacsonyítóját. Nem akarok többé vétkezni és kerülni fogok minden olyan alkalmat, amely bűnre vihetne. Jézusom, irgalom!”

Vagy imádkozzunk így: „Jézusom szeretettől égő Szíve, bár sohasem szomorítottalak volna meg! Kegyelmed segítségével el akarok kerülni minden bűnt és feszülő akarattal kívánok dolgozni lelkem megjavításán. Jézusom, add hozzá kegyelmedet!”

Megjegyzés. Főhibánknak azt nevezzük, amelyet leggyakrabban elkövetünk és amely egyéb bűne-

inknek is az okozója. Egyiknél pl. a kevélység lesz a főhiba, másikonál az önszeretet, harmadiknál az érzékiség és kényelemszeretet, másoknál ismét a türelmetlenség vagy a kritizálódásra való hajlam. A mindennapi rendszeres lelkiismeretvizsgálat révén könnyűszerrel eljutunk e főhibánk felismerésére. Vessük rá magunkat teljes energiával ennek a leküzdésére, ami ha sikerült, egyéb hibáink kiküszöbölését is nagyon meg fogja könnyíteni.

TARTALOMJEGYZÉK.

Ajánlás	— — — — —	7
A szerző előszava	— — — — —	9
A fordító előszava	— — — — —	11
I. A szent keresztség lényege, kihatása	— — — — —	17
II. A szentségi gyónás elkerülhe- tetlenül szükséges a halálos bűnök bocsánatára	— — — — —	20
III. Az elkövetett bűnök miatt érezett fájdalom és az azok el- kerülésére irányuló elhatározás okvetlenül szükséges a bűnök megbocsátásához	— — — — —	27
IV. A bűnbánat különféle fajai- ról	— — — — —	32
V. Mi a különbség a tökéletes és a tökéletlen bánat közt?	— — — — —	37
VI. Melyek a jó bánat tulajdon- ságai?	— — — — —	43

VII. A szeretet felindítása és a velejáró kegyelmek — — —	54
VIII. A szeretet felindítása ép- pen úgy eltörli a bűnt, mint a tökéletes bánat — — —	64
IX. A tökéletes bánat hatása a bűnös lélekben — — —	75
X. A tökéletes bánat indulatát csakúgy, mint a szeretetét, könnyű felindítani — — —	86
XI. Hogyan indítsuk fel a töké- letes bánatot? — — —	97
XII. Feleletek a netalán felme- rülhető kétségekre — — —	104
XIII. A legszebb földi érték —	120
Függelék. A mindennapi lelkiis- meretvizsgálatról — — —	124

Lelkiélet kis könyvei

28–30 P. Considine S. J.

Fel a szívekkell

Egy-egy kötet ára 70 fillér.

31.

P. Mateo

Mire tanít minket Lizió csillaga

Ára 50 fillér.

32.

Beltrami A.

A bocsánatos bűn

Ára 90 fillér.

33.

Maccano-Trugly

A tökéletes bánat

Ára 80 fillér.

34

Gerely Jolán

Szűz Mária nyomában

Ára 1 pengő.

